

Збірник наукових матеріалів
XXXVII Міжнародної науково-практичної
інтернет - конференції
el-conf.com.ua

«НАУКОВІ ПІДСУМКИ 2019 РОКУ»

09 грудня 2019 року

Частина 3

м. Вінниця

Наукові підсумки 2019 року, XXXVII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. – м. Вінниця, 09 грудня 2019 року. – Ч.3, с. 72.

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами доповідей XXXVII Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Наукові підсумки 2019 року», 09 грудня 2019 року, які оприлюднені на інтернет-сторінці el-conf.com.ua

Адреса оргкомітету:
21018, Україна, м. Вінниця, а/с 5088
e-mail: el-conf@ukr.net

Оргкомітет інтернет-конференції не завжди поділяє думку учасників. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, наукові керівники.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

ЗМІСТ

Економічні науки

<i>Ларіна Д.Є.</i> ОЦІНКА ТА ПРОГНОЗ ЕКСПОРТУ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ФАКТОРУ СЕЗОННОСТІ.....	5
<i>Лепетун І.О.</i> СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ.....	9
<i>Ли Сюаньтун</i> ФОРМИРОВАНИЕ КАДРОВОЙ ПОЛИТИКИ ОРГАНИЗАЦИИ..	15
<i>Лушина А.Г.</i> МУЛЬТИКАНАЛЬНІ ЛОГІСТИЧНІ СИСТЕМИ В РОЗДРІБНІЙ ТОРГІВЛІ	18
<i>Макар О.П., Шульган Т.А.</i> АНАЛІЗ ВПЛИВУ КІНОМАТОГРАФУ НА РИНОК ТУРИЗМУ.....	21
<i>Мельник В.Є., Добровольський О.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА СТРАХОВОГО РИНКУ України.....	27
<i>Миколюк В.А, Палига А.В., Філінська Ю.Л.</i> ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН ТА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ	30
<i>Мокляк К.Є., Мазіна О.І.</i> ОБЛІК ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ.....	35
<i>Мороз О.В.</i> АНТИБІОТИК-ВБИВЦЯ — ЕКОНОМІЧНА СКЛАДОВА	38
<i>Наумов А.А.</i> АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	41
<i>Нечет О.О.</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ ІНОЗЕМНИХ БАНКІВСЬКИХ ГРУП НА ТЕРИТОРІЇ України	43
<i>Ніколайчук О.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	46
<i>Новицька Н.О., Волошина-Сідей В.В.</i> ОСНОВНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ України.....	49
<i>Нодь З.С.</i> ВПЛИВ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК	53
<i>Окаянченко А.О.</i> МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	56
<i>Pavlyshyna K.I.</i> ANALYSIS OF LABOR MIGRATION IN UKRAINE.....	60

<i>Павлова Т.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ.....	63
<i>Панчук Г., Панчук В.-Б., науковий керівник Русін В.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ КАЗНАЧЕЙСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ.....	66

ОЦІНКА ТА ПРОГНОЗ ЕКСПОРТУ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ФАКТОРУ СЕЗОННОСТІ

Ларіна Д.Є.

студентка економіко-правового факультету

Маріупольський державний університет

м. Маріуполь, Україна

В умовах глобалізації господарської діяльності актуальним як з теоретичної, так і з практичної точки зору є дослідження і наукове обґрунтування перспективних напрямків зовнішньоекономічних зв'язків. На сьогоднішній день головною стратегічною метою соціально-економічного розвитку України є отримання гідної позиції в міжнародному поділі праці, зокрема в сфері зовнішньої торгівлі товарами та послугами. Європейська інтеграція і членство в Європейському Союзі є стратегічною метою України, так як це означає формування соціально-орієнтованої ринкової економіки та побудову розвинутої демократичної держави. Головною експортною статтею у зовнішній торгівлі України з ЄС є зернові культури, на обсяги поставок яких, головним чином впливають сезонність врожаю. У зв'язку з цим, необхідним є урахування сезонної компоненти в оцінці та прогнозі експорту зернових культур із України.

Сезонним коливанням притаманні відносно стійкі зміни обсягів поставок за внутрішньорічними періодами протягом ряду років, тобто підйоми і спади експорту (імпорту) з року в рік в певні місяці (квартали).

Для вивчення сезонності широке застосування знаходять статистичні методи, що дозволяють виявити фактичну сезонність і оцінити її за допомогою спеціальних показників - індексів сезонності; встановити конфігурацію сезонної хвилі і прогнозувати можливі зміни на майбутнє з урахуванням сезонності [2].

Так, для оцінки та побудови прогнозу експортних поставок з урахуванням сезонності доречно розробити певний алгоритм дій:

1) здійснення графічного аналізу сезонної складової динаміки експорту зернових для виявлення тенденції зростання / зниження показника;

2) виконання аналітичного вирівнювання динаміки експорту зернових на основі трендового рівняння;

3) розрахунок індексів сезонності експортних поставок зернових за рівняннями тренду та ряду Фур'є;

4) здійснення поквартального прогнозу експорту зернових з урахуванням сезонної компоненти.

Отже, для виконання першого етапу оцінки експорту зернових з урахуванням сезонності доцільно побудувати графік сезонної хвилі. Так, графічно можна простежити тенденцію зростання експорту зернових зі стійкими внутрішньорічними підйомами в IV кварталах та спадами в II кварталах періоду 2014-2016 рр. (рис.1).

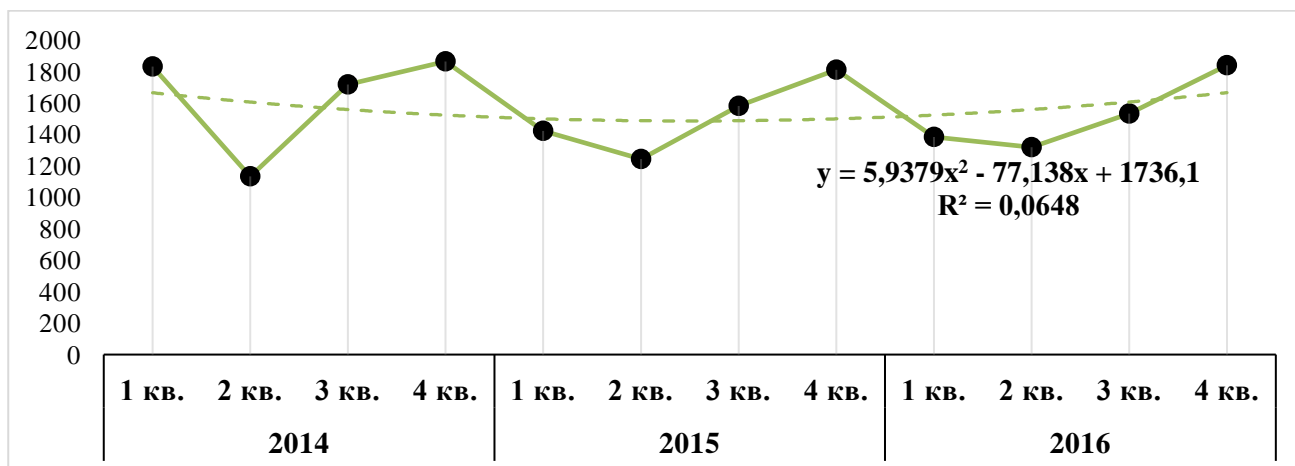

Рис. 1. Графік сезонної хвилі зміни обсягів експорту зернових за 2014-2016 рр. [1]

Розраховано автором за джерелом [1]

Використавши функцію рівняння тренду, нами було обрано поліноміальна функція (рівняння параболи), так як вона має найбільший ступінь апроксимації фактичних даних щодо обсягів експорту зернових культур: $y = 5,9379t^2 - 77,138t + 1736,1$ ($R^2=6,4\%$).

Далі, на основі розрахунку теоретичних рівнів обсягів експорту зернових та використанні середньої геометричної були визначені середні значення індексів сезонності для кожного кварталу за 2014-2016 рр. (рис.2.).

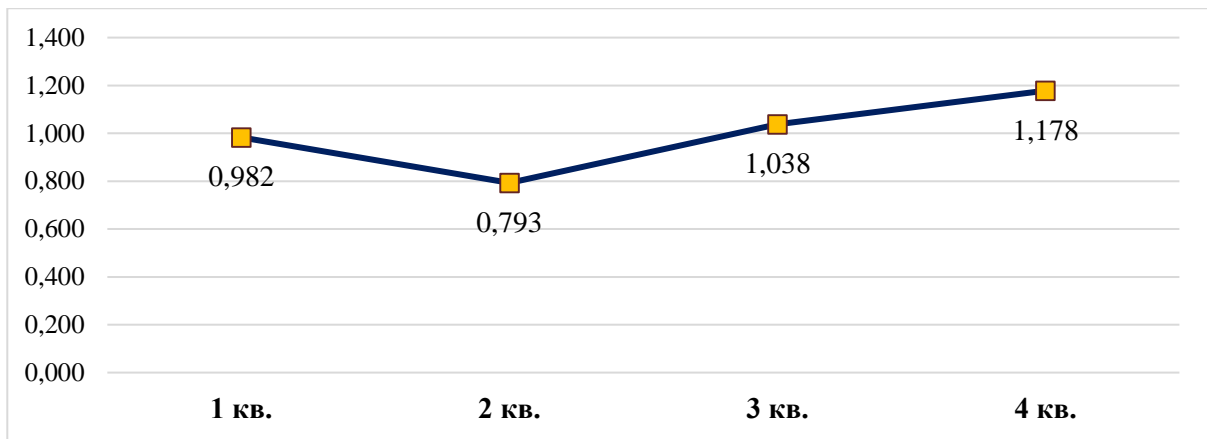

Рис.2. Графік сезонної хвилі (за середніми індексами сезонності) [1]
Розраховано автором за джерелом [1]

Таким чином, відповідно до графіку характер сезонної хвилі зберігається: максимальний рівень притаманний четвертому кварталу, а мінімальний – другому. Як свідчать розраховані індекси сезонності, експорт зернових культур щорічно в середньому зростає у 4 кварталі на 17,8%, має тенденцію до уповільнення зростання у 1 кварталі на 1,8 %, максимальне скорочення в середньому на 20,7% у 2 кварталі та подальшим зростанням у 3 кварталі на 3,8%.

Далі пропонуємо проведення оцінки сезонності за допомогою гармонічного аналізу Фур'є. Цей метод полягає у вирівнюванні фактичних рівнів ряду динаміки за гармоніками ряду Фур'є, який являє собою нескінченний ряд синусоїдальних і косинусоїдальних функцій, тобто суму гармонік. За допомогою ряду Фур'є динаміку явищ можна представити у вигляді деякої функції часу "x", в якій складові розташовані зі спаданням періодів [2]:

$$y_x = A_0 + \sum_{k=1}^n (A_k \sin kx + B_k \cos kx) \quad (1)$$

де, k – число гармонік;

n - число спостережень (кварталів);

A_0, A_k, B_k - параметри ряду Фур'є.

Функцію часу можна представити як частини довжини кола, тому функція часу "x", тобто позначення кожного кварталу, прийме таке значення:

$1 \frac{2\pi}{n}; 2 \frac{2\pi}{n}; 3 \frac{2\pi}{n}; \dots n \frac{2\pi}{n}$, де $n=180^\circ$ [2].

Отже, перша гармоніка має вигляд: $\bar{y}_x = A_0 + A_1 \sin x + B_1 \cos x$.

При кількості гармонік $k=2$, друга гармоніка (або гармоніка другого порядку) представляється: $\bar{y}_x = A_0 + A_1 \sin x + A_2 \sin 2x + B_1 \cos x + B_2 \cos 2x$.

Відповідно до цього, третя гармоніка матиме вигляд: $\bar{y}_x = A_0 + A_1 \sin x + A_2 \sin 2x + A_3 \sin 3x + B_1 \cos x + B_2 \cos 2x + B_3 \cos 3x$.

Слід враховувати, що число гармонік не може перевищувати $n/2$, $k \leq n/2$. Отже, для періоду в 12 кварталів функція буде складатися не більше, ніж з 6 гармонік. Разом з тим найбільша частина коливання враховується вже третій гармонікою, період якої збігається з періодом сезонності досліджуваного ряду. З огляду на складність розрахунків всіх шести гармонік, на практиці найчастіше обмежуються третьою гармонікою [2].

Таким чином, рівняння I гармоніки буде мати вигляд: $\bar{y}_x = 1556,317 + 47,973 \sin x + 49,51 \cos x$. Наступним кроком нами було розраховано параметри II гармоніки: $\bar{y}_x = 1556,317 + 47,973 \sin x + 49,51 \cos x + 31,84 \sin 2x + 17,30 \cos 2x$. Аналогічно були визначені параметри III гармоніки, яка має наступний вигляд: $\bar{y}_x = 1556,317 + 47,973 \sin x + 49,51 \cos x + 31,84 \sin 2x + 17,30 \cos 2x - 32,42 \sin 3x + 303,82 \cos 3x$.

Підставляючи в рівняння замість t відповідні значення фактора часу на наступні періоди, а також значення $\sin x$ і $\cos x$, розраховують очікувану величину експорту (імпорту) конкретного виду продукції. Прогнозні розрахунки виконують зазвичай в довірчих інтервалах. В якості довірчого інтервалу може служити середня абсолютна помилка апроксимації.

Отже, на основі проведеного аналізу було виконано прогноз на кожний наступний квартал за рівнянням III гармоніки, враховуючи виявлену раніше тенденцію (за трендом) до зростання експорту. Для цього замість параметра A_0 скористалися рівнянням тренду, табл.1.

Таким чином можна стверджувати, що у прогностичному періоді зберігається сезонний характер в експорті зернових культур із України з максимальним

значенням в IV кварталі та мінімальним у II кварталі.

Таблиця 1

**Розрахунок прогнозних значень обсягів імпорту цитрусових на I, II, III
і IV квартали 2017 року**

Квартал	T	Yt	sinx	cosx	sin2x	cos2x	sin3x	cos3x	Прогноз
1	13	1736,811	0,5	0,866	0,866	0,5	1	0	1807,477
2	14	1819,996	0,866	0,5	0,866	-0,5	0	-1	1601,399
3	15	1915,058	1	0	0	-1	-1	0	1978,151
4	16	2021,994	0,866	-0,5	-0,866	-0,5	0	1	2306,381

Результати прогнозу можна вважати прийнятними, адже відносна помилка апроксимації не перевищує 15%.

Підбиваючи підсумок необхідно зазначити, що запропонований алгоритм оцінки та прогнозу експортних поставок з урахуванням складової сезонності з використанням інструментарію гармонічного аналізу Фур'є є цілком діючим та зручним у використанні.

Література:

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

2. Ткачова О.В. Аналіз та прогнозування ЗЕД на основі дослідження сезонних коливань / О.В. Ткачова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2017/2_02_uk/38.pdf.

УДК 349.3

Економічні науки

СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Лепетун І.О.,

*студентка факультету
економіки та управління*

Хмельницький національний університет

м. Хмельницький, Україна

Постановка проблеми. Однією з найвагоміших складових у системі оцінки рівня економічного розвитку країни є стан фінансування соціального

захисту населення. Незважаючи на позитивні тенденції, що спостерігаються останнім часом у сфері бюджетного фінансування соціального захисту, не всі заходи є ефективними, а тому не повною мірою сприяють вирішенню проблем соціально незахищених верств населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі економічного спрямування питання соціального захисту населення та їх бюджетного забезпечення досліджують такі вітчизняні науковці та практики, як Ковалевич Д., Кропивницький М., Лібанова Е., Реут А., Новікова О., Макарова О., Степанова О.В., Халецька А., Шумна Л. та ін. Серед зарубіжних вчених даній проблематиці присвячені наукові праці Дж.К. Гелбрейта, Г. Мюрдаля, Р. Оуена, В. Парето, Е. Дюркгейма та ін. Незважаючи на існуючі наукові доробки з даної проблематики, потребують подальшого дослідження стан фінансового забезпечення соціального захисту населення в сучасних умовах та напрями його реформування з урахуванням викликів сучасності.

Постановка завдання. Метою статті є теоретичне обґрунтування сутності соціального захисту населення та виокремлення її основних складових, актуалізація потреби удосконалення соціального захисту населення в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Соціальний захист в Україні визначається як система державних гарантій щодо забезпечення прав громадян на соціальну допомогу і підтримку: право на працю, освіту, житло, відпочинок, безпечне довкілля, охорону здоров'я, достатній життєвий рівень, безпечні умови праці, заробітну плату, не нижчу за мінімально встановлені стандарти, надання матеріальної допомоги жінкам у період вагітності і пологів, допомоги у зв'язку з народженням дитини, допомоги на догляд дитини до досягнення нею трирічного віку, а також допомоги на дітей, які з тих чи інших причин позбавлені батьківського догляду і перебувають під опікою чи піклуванням, допомоги на дітей самотнім матерям, а також державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям залежно від майнового стану та сукупного доходу сім'ї та інші соціальні права людини [1]. Державою захист надається через встановлені в законодавчому порядку соціальні гарантії та економічний

механізм їх реалізації. За своєю економічною суттю соціальне забезпечення є розподільчими відносинами, у яких відбувається розподіл коштів страхових фондів і перерозподіл бюджетних коштів на потреби соціального забезпечення. Соціальна сутність полягає у вирівнюванні матеріального й соціального стану окремих категорій осіб шляхом установлення для них матеріального забезпечення на рівні, не нижчому за прожитковий мінімум.

Система соціального захисту складається з трьох елементів, кожен із яких має різне коло суб'єктів, джерела фінансування, умови і мету забезпечення. Система соціального захисту охоплює такі форми [2]: соціальне страхування за рахунок обов'язкових страхових і добровільних внесків; державне забезпечення та надання пільг окремим категоріям громадян (в тому числі, соціальний захист та соціальна допомога); надання соціальних послуг та соціальне обслуговування певних категорій громадян. Структурно соціальний захист має такі складові: державний соціальний захист – загальна система соціального захисту (загальнообов'язкове державне страхування та державна соціальна допомога); спеціальний соціальний захист; додатковий соціальний захист і недержавне соціальне забезпечення (недержавне пенсійне забезпечення та недержавні соціальні послуги) .

Найбільш важливою складовою системи соціального захисту є державний соціальний захист, який передбачає встановлення державних соціальних стандартів і гарантій з метою забезпечення конституційного права громадян на достатній життєвий рівень. До числа основних державних соціальних гарантій включаються: мінімальний розмір заробітної плати; мінімальний розмір пенсії за віком; неоподатковуваний мінімум доходів громадян; розміри державної соціальної допомоги та інших соціальних виплат. Базовим державним соціальним стандартом є прожитковий мінімум, на основі якого визначаються державні соціальні гарантії та стандарти у сферах доходів населення, житлово-комунального, побутового, соціально-культурного обслуговування, охорони здоров'я та освіти. Прожитковий мінімум визначається як вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини,

збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості.

Попри покращення в Україні у 2014–2018 рр. ситуації з розмірами основних державних соціальних стандартів, їх рівень по відношенню до основних рекомендацій Міжнародної Організації Праці та міжнародних соціальних стандартів й надалі залишається занадто низькими (таблиця 1). Статистичні дані підтверджують, що в Україні частка найманих працівників, які отримують заробітну плату, нижчу за середню, становить близько 70% усіх працівників. Внаслідок низького розміру як мінімальної так і середньої пенсії в Україні більше 80% пенсіонерів відносяться до категорії бідних [3]. Це свідчить про недостатній рівень фінансового забезпечення соціальної підтримки та соціального захисту.

Таблиця 1 - Показники основних державних соціальних стандартів України в 2014-2018 роках

Рік	Мінімальна заробітна плата	Мінімальна пенсія	Прожитковий мінімум	Мінімальний споживчий кошик
Абсолютні значення				
2014	1218	949	1176	1052
2015	1271	949	1227	1129
2016	1438	1074	1376	1169
2017	3200	1295	1604	1446
2018	3723	1409	1745	1524

Джерело: складено на основі [3]

Джерелом фінансування соціального забезпечення є бюджетні та позабюджетні джерела(рисунок 1). На рисунку 1 можна розглянути види джерел фінансування соціального забезпечення.

Відповідно до положень ст. 87–91 Бюджетного кодексу України [4] за рахунок державного та місцевих бюджетів та спрямовуються на фінансування:

соціального захисту у випадку непрацевдатності; соціального захисту пенсіонерів; соціального захисту ветеранів війни та праці; соціального захисту сім'ї, дітей та молоді; соціального захисту безробітних; допомоги у вирішенні житлового питання; соціального захисту інших категорій населення; іншої діяльності у сфері соціального захисту. За сучасного стану національної економіки не вистачає відповідних фінансових ресурсів для виконання усіх програм соціального захисту. Проблема полягає в умінні правильно розпорядитись даними фінансовими ресурсами, тому це є головним завданням фінансового забезпечення програм і заходів соціальної політики в Україні.

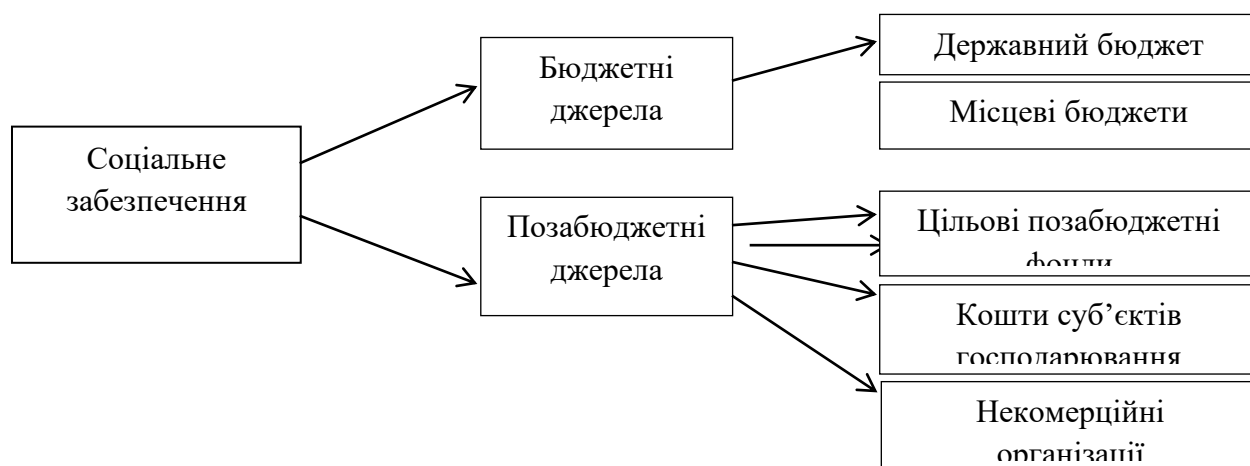

Рисунок 1- Види джерел фінансування соціального забезпечення

Для більш якісного аналізу проблеми слід розглянути динаміку частки видатків Зведеного бюджету України на соціальний захист та соціальне забезпечення в загальній сумі видатків зведеного бюджету та у ВВП протягом 2012–2018 рр. (таблиця 2) [3]. На основі даних таблиці можна побачити, що у 2016 р. частка видатків на соціальний захист і соціальне забезпечення у видатках зведеного бюджету та ВВП досягла найвищого рівня та становила відповідно 30,91 % та 10,84 %. Частка видатків на соціальний захист і соціальне забезпечення в загальній сумі зведеного бюджету протягом 2012–2018 рр. не була стабільною й постійно змінювалася, найменше її значення було помічене у 2018 рр. – 24,75 %, а найбільше – у 2017 р. – 30,91 %. Коливання видатків на соціальний захист і соціальне забезпечення за аналізований період у ВВП у межах 8,90-10,84 % є

доволі значним та свідчить про значимість соціальної функції держави щодо соціального забезпечення й соціального захисту в Україні.

Таблиця 2- Видатки на соціальний захист і соціальне забезпечення у видатках зведеного бюджету та ВВП в Україні

Роки	Видатки зведеного бюджету, млрд грн	ВВП, млрд грн	Видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення		
			усього, млрд грн	частка в загальній сумі зведеного бюджету, %	частка у ВВП, %
2012	492,4	1 408,9	125,3	25,50	8,90
2013	505,8	1 454,9	145,1	28,69	9,97
2014	523,1	1 566,7	138,0	26,38	8,81
2015	679,9	1 979,4	176,3	25,93	8,91
2016	835,6	2 383,2	258,3	30,91	10,84
2017	1 056,8	2 982,9	285,8	27,04	9,58
2018	1250,2	3 558,7	309,4	24,75	8,69

Джерело: складено на основі [3]

Основною статтею видатків бюджету на соціальний захист і соціальне забезпечення є видатки на соціальний захист пенсіонерів. Так, у 2017 р. видатки на соціальний захист пенсіонерів становили 92 % усіх видатків на соціальний захист. Другою за обсягом є стаття про соціальний захист інших категорій населення (інваліди, постраждалі від аварії на ЧАЕС, військовослужбовці тощо), питома вага від загальної суми у 2017 р. становила 4 %. Найменшу ж питому вагу у видатках на соціальний захист, які фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, становлять видатки на фундаментальні дослідження і розробки у сфері соціального захисту. Це свідчить про недостатню увагу держави до наукових досліджень у цій сфері, що, у свою чергу, породжує безліч проблем, які потребують ґрунтовного вивчення та аналізу.

Основною проблемою соціального захисту в державі є недостатність бюджетних коштів для виконання у повному обсязі вимог чинного законодавства. Ознакою неефективності системи соціального забезпечення є відсутність якісної системи соціальних стандартів. Про те, що вони є низькими в Україні свідчить той

факт, що, незважаючи на кількісне зростання матеріального добробуту населення, істотного поліпшення якості життя не відбулося.

Висновки. Таким чином, на сучасному етапі в Україні сформувалася недієва соціальна політика щодо функціонування системи соціального захисту населення та неналагоджений, у відповідності до стану соціально-економічного розвитку країни, механізм фінансового забезпечення. Тому створення ефективної системи фінансового забезпечення соціального захисту населення є домінуючим завданням на сучасному етапі в Україні та потребує її подальшого реформування в напрямку стимулювання реципієнтів, насамперед, з числа працездатних, до активності та самостійного вирішення складних ситуацій, а також модернізації моделі соціального захисту та оптимізації функціонування її складових.

Література:

1. Конституція України: Закон України № 254 к / 96 – ВР: за станом на 28 червень 1996 р. / Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

2. Внукова Н.М. Соціальне страхування: Кредитно-модульний курс, учбової літератури / Н.М. Внукова, Н.В. Кузьминчук. - 2009. - 412 с.

3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>

4. Бюджетний кодекс України : [прийнято Верховною Радою 08 07. 2010р. №2456–VI] – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

ФОРМИРОВАНИЕ КАДРОВОЙ ПОЛИТИКИ ОРГАНИЗАЦИИ

*Ли Сюаньтун**студент факультета экономики и бизнеса**Киевского национального**университета технологий и дизайна**г. Киев, Украина*

Современные условия функционирования организаций характеризуются динамичностью факторов внешней среды, стремительным развитием техники и технологий, в т.ч. информационных, что обуславливает повышение требований к персоналу и, соответственно, к системе кадрового менеджмента организации. Таким образом, эффективность функционирования любой организации существенно зависит от того насколько продуманной и взвешенной является ее кадровая политика.

Формирование кадровой политики предусматривает осуществление ряда этапов, которые приведены на рис. 1.

Кадровая политика — это «...совокупность правил и норм, целей и представлений, которые определяют направление и содержание работы с персоналом» [1, с. 7]. Кадровую политику также можно определить как «...совокупность принципов, методов, приемов и форм воздействия на трудовой коллектив, лежащих в основе процессов, формирующих эффективную систему управления персоналом, обеспечивающую преимущественное инновационное развитие организации и координацию интересов работников и потребностей предприятия» [2].

Кадровая политика является основой реализации целей и задач управления персоналом, формируется руководством организации, реализуется кадровой службой в процессе выполнения ее работниками своих функций.

К основным элементам кадровой политики относятся [2]: (1) общие принципы, приоритеты, цели организации; (2) организационно-штатная политика; (3) организа-

ционно-трудовая политика; (4) информационная политика организации; (5) финансовая политика; (6) политика развития персонала; (7) оценка результатов деятельности.

В целом, приведенный алгоритм разработки кадровой политики позволяет создать политику управления персоналом организации. Последующая реализация кадровой политики предусматривает формирование и внедрение системы соответствующих норм и нормативов, плановых, организационных, административных, социальных и иных мероприятий. Кадровая политика организации находит отражение в основных нормативных документах: устав, идеология организации, коллективный договор, правила внутреннего трудового распорядка, контракт или трудовой договор, положения об оплате и стимулировании труда, положения об аттестации кадров, правила и принципы, процедуры, нормы поведения и традиции.

Формирование собственной оптимальной кадровой политики организации предусматривает ее соответствие общей социально-экономической стратегии развития и обеспечивает максимальную отдачу от использования трудовых ресурсов. Эффективная кадровая политика позволяет не только определить оптимальную потребность в трудовых ресурсах, но и профессионально осуществить подбор персонала, распределение сотрудников по рабочим местам, что в перспективе приводит к их трудовой реализации с максимальной отдачей. Результатом реализации кадровой политики должно стать повышение конкурентоспособности кадров и организации в целом.

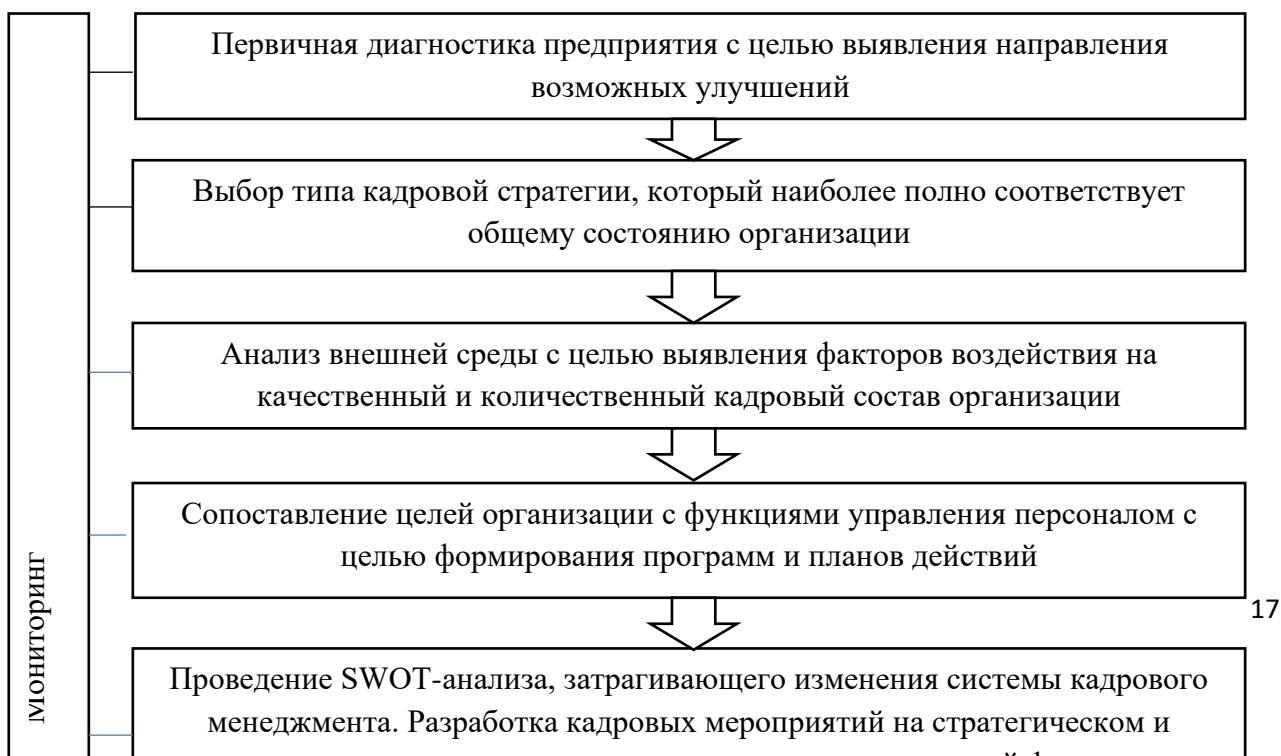

Рис. 1. Этапы формирования кадровой политики организации (составлено автором на основе [1-3])

Литература:

1. Основы кадровой политики и кадрового планирования: учебно-методическое пособие / сост. О. Х. Аршолоева. — Улан-Удэ: Издательство Бурятского госуниверситета, 2015. — 160 с.

2. Вукович Г.Г. Кадровая политика как инструмент управления персоналом [электронный ресурс]. – Режим доступа: http://dom-hors.ru/rus/files/arhiv_zhurnala/pep/2018/1/economics/vukovich-nikitina.pdf

3. Голубев К.М., Молочников Н.Р., Захарова Л.Н. Особенности управления персоналом в системе государственной службы // Устойчивое развитие: общество и экономика : сборник трудов конференции. Краснодар, 2016. С. 32–35.

МУЛЬТИКАНАЛЬНІ ЛОГІСТИЧНІ СИСТЕМИ В РОЗДРІБНІЙ ТОРГІВЛІ

Луцина А.Г.

студент факультету

менеджменту та маркетингу

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Київ, Україна

На світовому ринку роздрібної торгівлі відзначається тенденція до застосування багатоканальної системи продажів. Все більше роздрібних мереж переходять в формат мультиканального, який забезпечує розширення сегменту, додаткові переваги для клієнта, економічну ефективність і компенсацію ризику. З іншого боку, застосування багатоканальної продажу тягне за собою зміну в ланцюжках поставки роздрібних мереж. Споживачі стають більш вимогливими в своїх очікуваннях, і перед логістикою висувуються дедалі жорсткіші вимоги до обслуговування клієнтів. Тому актуальною проблемою на сучасному етапі є вдосконалення ланцюгів поставок в мультиканальній роздрібній торгівлі.

Мультиканальна роздрібна торгівля - це бізнес-модель, яка передбачає одночасне використання декількох каналів збуту [4]. До таких каналів відносять: магазини роздрібної торгівлі, інтернет-магазини, каталоги, мобільні додатки, соціальні мережі тощо. Поява нових каналів продажів обумовлює необхідність у формуванні єдиної системи обслуговування клієнтів. Один з можливих шляхів інтеграції каналів в багатоканальному ритейлі. [1]

Однак при даній інтеграції доводиться стикатися з організаційними і технологічними проблемами, які є результатом одноканально-орієнтованих рішень. У поєднанні з усе більш короткими життєвими циклами товару формування додаткових замовлень невеликими партіями створює також матеріально-технічну проблему. Наступною проблемою є завищені очікування клієнтів до ритейлерів щодо швидкості доставки, підбору потрібного товару і

т.п. Відповідно ключову роль при забезпеченні ефективного функціонування мультиканального продажів грає налагоджена логістика на підприємстві.

Перехід на мультиканальний формат роздрібної торгівлі повинен супроводжуватися розробкою нової логістичної стратегії. Адже традиційні підходи до побудови логістичних систем не в змозі забезпечити високий рівень гнучкості, який при багатоканальному форматі з динамічними ланцюгами поставок є основною конкурентною перевагою підприємства[2].

Мультиканальна логістика повинна виконувати наступні завдання: оптимізувати маршрути доставки товарів замовникам; підвищувати швидкість доставки; поліпшувати обслуговування клієнтів; оптимізувати процеси на складах і в магазинах, в т.ч. процеси повернення замовлень [3].

Для виконання цих завдань необхідна побудова централізованої, інтегрованої і клієнтоорієнтованої логістичної системи, що базується на ефективному управлінні логістичною мережею, пропускними здатностями, запасами, поверненнями і маршрутами доставки [3]. Така логістична система передбачає здійснення міжканального виконання замовлень, міжканального управління запасами і міжканального управління поверненнями.

Вибір моделі мультиканального управління запасами необхідний для забезпечення бажаного рівня доступності товару і оптимальної величини запасів на складі. Виділяють три варіанти формування запасів: окремі запаси для кожного каналу; окремі запаси для кожного каналу з можливістю перерозподілу товарів між каналами; єдиний запас для всіх каналів продажів [5, с. 3]. Ефективне використання кожної з цих моделей залежить від централізованого міжканального управління логістикою.

Управління поверненнями вимагає також централізованого підходу. Необхідно, щоб процеси обробки повернень проводилися максимально ефективно і економічно. При мультиканальному підході частина повернень повинна спрямовуватися безпосередньо на місця продажу, що заощадить кошти на упаковку і зберігання.

Забезпечення всіх логістичних процесів в мультиканальній роздрібній

торгівлі можливе лише при наявності інформаційної технології і загальної ERP-системи, що діє в режимі реального часу і централізовано управляє, як розподільчим центром, так і філіями. Електронні системи повинні бути орієнтовані на ефективне обслуговування клієнтів, забезпечувати тісний зв'язок між організаційними процесами, прогресивними технологіями і досвідом роботи з клієнтами.

Ринок мультимедіального ритейлу характеризується жорсткою конкуренцією, тому для успішного функціонування і розвитку підприємств роздрібною торгівлі необхідно налагодження комплексної централізованої логістики. Завдання управління полягає в спробі задовольнити зростаючі очікування споживачів, зберігаючи при цьому витрати під контролем. Такий підхід забезпечить підвищення ефективності роботи ритейлера, поліпшення обслуговування клієнтів і збільшення обсягу продажів.

Література:

1. Accenture/GfK Panel Services Deutschland (2010): Non-Food Multichannel- Handel 2015. Vom Krieg der Kanäle zur Multichannel-Synergie [Electronic resource]. – URL: http://www.accenture.com/SiteCollectionDocuments/PDF/Accenture_GfK_Studie_Non-Food-Multichannel-Handel-2015.pdf
2. Pierau A. Multi-Channel stellt Logistik vor Herausforderungen [Electronic resource] / Arne Pierau // Versandhausberater Spezial. – 2012. – № 2. – URL: <http://www.versandhausberater.de/branchennews/news/article/multi-channel-stellt-logistik-vor-herausforderungen.html>
3. Schlieper I. Einkaufen jederzeit: online und offline [Electronic resource] // Eurotransport.de, 2014. – URL: <http://www.eurotransport.de/news/multi-channel-einkaufen-jederzeit-online-und-offline-6526448.html>
4. Wellbrock W. Zukünftige Herausforderungen im Bereich des Handels. Chancen und Risiken ausgewählter Supply-Chain-Management-Konzepte / W. Wellbrock, Ch. Traumann // Discussion Papers on Logistics and Supply Chain Management Philipps- Universität Marburg Lehrstuhl für ABWL und Logistik. – 2012. – № 3 – 60 с.
5. Гаспарян В. Готовы ли потребители и компании в регионах к мультимедіа-

нальному предложению? Влияние рынка «мультиканальной» торговли на ваших клиентов и деятельность вашей компании в регионах [Электронный ресурс]. – URL: http://www.pwc.ru/en_RU/ru/events/2013/e-commerce/2-gasparyan-rus.pdf

6. Официальный интернет-сайт «ChannelAdvisor Corporation». – URL: <http://ssc.channeladvisor.com>.

УДК 379.85

Економічні науки

АНАЛІЗ ВПЛИВУ КІНОМАТОГРАФУ НА РИНОК ТУРИЗМУ

Макар О.П.

к.е.н., доцент

Шульган Т.А.

магістр

НУ “Львівська політехніка”

м. Львів, Україна

Туристичні підприємства постійно шукають шляхи виходу на нові аудиторії, можливості створити унікальний продукт, підвищити попит на існуючі пропозиції. Багато тенденцій, викликаних швидким технологічним розвитком у світі, позитивно впливають на покращення інформування потенційних клієнтів, розширення аудиторії та якісних показників надання туристичних послуг. Однією з таких тенденцій є кінотуризм.

Кінотуризм – це самостійний вид спеціалізованого туризму. Суттю кінотуризму є подорожі метою яких є відвідування місць побачених під час перегляду кінофільму, телепередачі, відеореклами чи музичного кліпу. Оскільки кіно зараз найпопулярніший вид мистецтва і один з найпопулярніших способів дозвілля – аудиторія глядачів вираховується сотнями мільйонів осіб, а кількість нових фільмів щороку вимірюється в тисячах. Шанувальники кіно готові тратити великі суми і переносити довгі перельоти, щоб побувати на місцях, які вони бачили в своїх улюблених фільмах, або серіалах. Тенденція розвивається настільки швидко, що туроператори вважають фільми «віртуальними рекламними

брошурами». Актуальність даної теми полягає в дослідженні шляхів використання переваг, які дає кінотуризм для конкретних місцевостей. В зв'язку з постійним ростом кількості кінотеатрів, накопиченню світового фонду фільмів, збільшенням кількості інвестицій в кіно та ростом відвідування кінотеатрів і покупок підписок на сервіси трансляції фільмів в мережі інтернет – аудиторія глядачів збільшується, кінокартина охоплює велику масу людей. Оскільки маркетологи компаній, що виробляють продукти на збут, використовують можливості кіно за допомогою продукт-плейсменту, варто застосовувати ці можливості й для цілей розвитку туризму. Існує багато прикладів, коли самий знімальний процес приносив користь місцям зйомок. Наприклад створені унікальні довговічні декорації для зйомок фільму «Володар Перснів» приваблюють туристів в звичайний сільськогосподарський регіон Нової Зеландії [1]. Попередньо проводились поверхневі дослідження цього питання в рамках наукових статей та дописів. Мотивацією цих досліджень був, переважно, іноземний досвід та припущення щодо можливостей тогочасних реалій в Україні. Серед іноземних дослідників слід виділити Gjorgievski, Mijalce, Melles, Trpkova, Sinolicka [2], які досліджували феномен впливу кіно на туризм [3]. У вітчизняних працях питання кінотуризму досліджували Машкіна В.В., Салімон С.С.[4] та А. М. Гаврилюк [5], публікації яких зосередженні на поверхневому аналізі актуальності теми кінотуризму. Загалом, досліджень з кінотуризму ще недостатньо, це відображає новизну тематики, та потребу в більш досконалому вивченні цієї тематики.

Метою даної роботи є встановлення впливу продукту кінематографу, міні-серіалу «Чорнобиль» для збільшення кількості відвідування туристами Чорнобильської Зони відчуження.

Україна багата на цікаві природні об'єкти, має в наявності велику спадщину історико-культурних ресурсів, а її інфраструктура і містобудівельні особливості, створені під час перебування в складі СРСР, становлять інтерес для кінематографістів, в зв'язку з зростанням тренду на пострадянську естетику в мистецтві та моді. Українське законодавство дуже зручне і сприятливе для діяльності зарубіжних кінематографістів в країні, передбачає ряд переваг при

співпраці з українськими кінокомпаніями. Встановлено систему знижок на розрахунок готівкою на професійні витрати на рівні 16%, виробники кінопродукції звільнені від сплати 20% ПДВ, на виробничі витрати, також відсутнє мито на ввезення техніки для зйомки фільмів [6,7].

Весною 2018 року стартували зйомки міні-серіалу «Чорнобиль» від студії НВО. Зйомки «Чорнобиля» планувалися на території України, але продюсери обрали Литву через податкові пільги, які надають знімальним групам, і відзняли там основний матеріал. Коли зйомки «Чорнобиля» узгодили, на Україні не планувалося проводити зйомки Radioactive Film, київська продакшн-компанія, написала лист НВО на стадії пре-продакшну, щоб переконати її відзняти частина матеріалу на Україні - на думку Radioactive Film, українські локації поліпшать в міні-серіалі автентичність. В червні на Україні почали знімати «Чорнобиль», зокрема, в Києві. Приблизно 30% зйомок міні-серіалу проводилися на Україні, які зайняли близько 20 днів. Після серіалу кількість туристів, які відвідують місто-привид Прип'ять збільшилася в п'ять разів за рахунок іноземних туристів з країн заходу, при цьому зростання турпоточку жителів країн СНД зріс незначно.

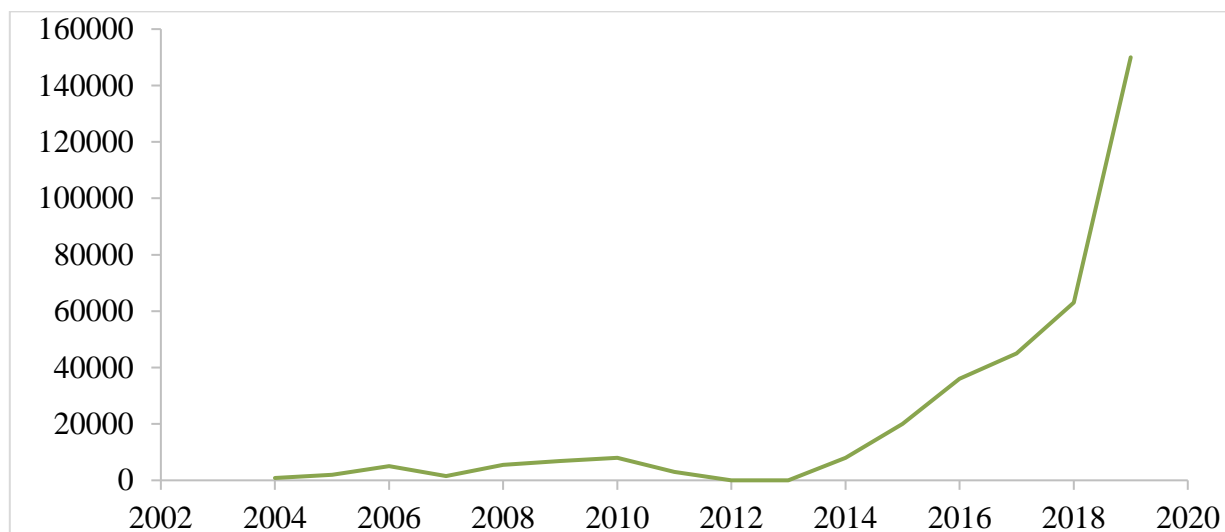

Рис. 1. Динаміка відвідування Чорнобильської Зони відчуження 2004-2019 рр..

Джерело: укладено авторами за даними [8].

Після співставлення відомих фактів і показників можна виділити, що крайній етап починається в березні 2019 року, пов'язаний з виходом на екрани

серіалу від студії НВО «Чорнобиль», та який призвів до туристичного буму. Кількість туристів зростає в більш ніж два рази порівняно з найвищими показниками на той час, інтенсивність росту встановила новий рекорд. За даними щомісячних звітів по відвіданню зони відчуження при «Чорнобильінтерінформ» станом на жовтень 2019 року Чорнобильську зону відвідало біля 107 000 туристів, при тому кількість Українців становила 22 468 осіб, тобто частка іноземних туристів склала понад 80 %.

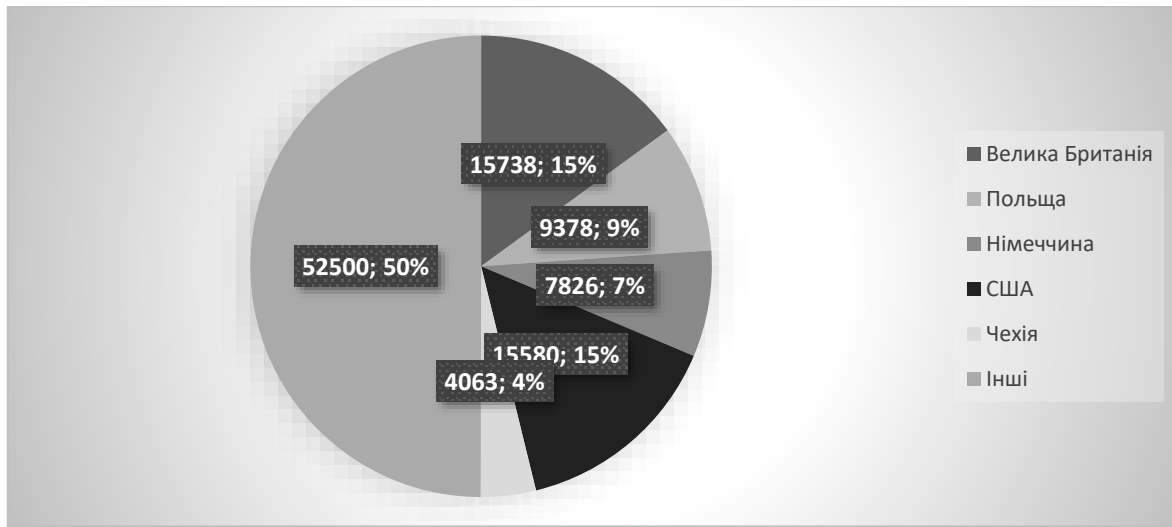

Рис. 2 Діаграма національної приналежності іноземних відвідувачів ЧЗВ в 2019 році
Джерело: укладено авторами за даними [9].

Як бачимо, країною рекордсменом є Велика Британія та США практично з однаковими показниками. Як відомо телестудія НВО знімала серіал, орієнтуючись першочергово на ринок США та Британії – це і стало основною причиною високого інтересу до Чорнобильської Зони туристів цих країн [10].

За результатами дослідження можна стверджувати, що вплив від серіалу «Чорнобиль» студії НВО, посприяв росту кількості туристів-відвідувачів Чорнобильської Зони відчуження. А саме, призвів до майже двократного збільшення кількості, станом на жовтень 2019 року, порівняно з сумарною кількістю за 2018 рік. Цей випадок став світовим прикладом впливу кінематографу на розвиток туризму. Зважаючи на позитивні наслідки від такого роду діяльності і створення продукту з потужним мотиваційним впливом, при відсутності суттєвих витрат для держави чи області, варто провести аналіз доступних ресурсів такого типу та можливості їх використання. Ефективним

буде аналіз як створених чи тих, які в процесі створення, продуктів кінематографу на вітчизняних теренах, так і можливості об'єктів, їх привабливість для кінематографістів, та особливості державної політики в залученні іноземних професіоналів на здійснення діяльності в Україні.

Література:

1. E. Gilsdorf, Cities both big and small are offering tours of film locations, Boston, The Christian Science Monitor: USA Today, November 2006. -Електронні дані. – Режим доступу: https://usatoday30.usatoday.com/travel/destinations/2006-11-09-movie-tourism_x.htm - назва з екрану. (Дата звернення 02.12.2019).

2. Gjorgievski, Mijalce Melles Trpkova, Sinolicka, Movie induced tourism: A new tourism phenomenon, UTMS Journal of Economics, Volume 3, 2012 – Електронні дані. – Режим доступу: <https://www.econstor.eu/handle/10419/105310> - Назва з екрану. (Дата звернення 02.12.2019).

3. Mijalce Gjorgievski, Sinolicka Melles Trpkova MOVIE INDUCED TOURISM: A NEW TOURISM PHENOMENON, UTMS Journal of Economics , 2012, vol. 3, issue 1, 97-104. – Електронні дані. – Режим доступу : <https://econpapers.repec.org/article/ri-sutmsje/0053.htm> – Назва з екрану. (Дата звернення 02.12.2019).

4. Машкіна В.В., Кінотуризм – Інноваційний напрямок розвитку культурно-пізнавального туризму., Наук. Стаття, Науковий вісник Херсонського державного університету, Машкіна В.В., Салімон С.С., - Харків, 2018р.

5. А. М. Гаврилюк, Кінотуризм в Україні: нереалізовані можливості та перспективи використання знакових локацій, Наук. Стаття, ТОВ «ДКС-Центр», Гаврилюк М., - Київ, 2016.

6. Інформація про країну, готівкові знижки. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://filmoffice.org.ua/country-info/cash-rebate/> - Назва з екрану. (Дата звернення 03.12.2019).

7. Інформація про країну, переваги зйомок в Україні. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://filmoffice.org.ua/country-info/ukraine-filming-benefits/> - Назва з екрану. (Дата звернення 03.12.2019).

8. Кількість відвідувачів Чорнобильської зони за 10 міс. – 2019 зросла на 75%. Інформаційне агентство «Інтерфакс-Україна», Жовтень 2019. Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://ua.interfax.com.ua/news/general/622209.html> - Назва з екрану (Дата звернення 04.12.2019).

9. Цифри вражають: стала відома кількість туристів, які відвідали Чорнобиль цього року. - Інформаційне агентство УНІАН – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.unian.ua/tourism/news/10739589-cifri-vrazhayut-stala-vidoma-kilkist-turistiv-yaki-vidvidali-chornobil-cogo-roku.html> - Назва з екрану (Дата звернення 04.12.2019).

10. Кількість відвідувачів Чорнобильської зони за 10 міс. – 2019 зросла на 75%. Інформаційне агентство «Інтерфакс-Україна», Жовтень 2019. Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://ua.interfax.com.ua/news/general/622209.html> - Назва з екрану (Дата звернення 04.12.2019).

УДК 368

Економічні науки

ОСОБЛИВОСТІ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Мельник В. Є.

студент економічного факультету

Добровольський О. І.

к.е.н., доцент

Донецький національний

університет імені Василя Стуса

м. Вінниця, Україна

Постановка проблеми. В сучасних умовах розвитку фінансового ринку стрімко розвивається страховий бізнес. Тому, для запобігання монополізації ринку та підтримання здорової конкуренції потрібне зважене регулювання з боку держави. Для визначення концентрації бізнесу необхідно застосувати спеціальний індикатор. Він допоможе показати ступінь монополізації ринку.

Аналіз останніх досліджень. Питання функціонування страхового ринку привертало увагу багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених. Особливості страхового бізнесу в рамках фінансового ринку вивчали Ю. Б. Баглюк, Л. О. Бойко, Н. А. Білецький та інші.

Мета роботи. Дослідити й визначити особливості конкурентного середовища страхового ринку України.

Основна частина. Нинішній стан страхового бізнесу можна позначити як той, що стрімко набирає обертів у розвитку. Це зумовлено високим попитом на страхові послуги. Щоб надалі цей бізнес розвивався потрібна здорова конкуренція на ринку. Цим питанням займається Антимонопольний комітет. Головне завдання антимонопольного комітету полягає у тому, щоб не допустити монополізацію певної компанії на ринку. Ступінь монополізації визначається за допомогою індексу Герфіндаля — Гіршмана:

$$HHI = \sum_{i=1}^n s_i^2 \quad (1.1)$$

де: n – кількість компаній;

s_i – ринкова частка компанії i .

Індекс Герфіндаля — Гіршмана показує концентрацію бізнесу на певному ринку [2, с.71]. Цей індекс може мати значення від 0 до 10 000. Він являє собою суму квадратів ринкових часток усіх компаній певної галузі, причому більше значення індексу означатиме більш концентрований ринок (отже, менше конкуренції та більше ризиків для клієнтів). Індекс визначає ступінь концентрованості ринку таким чином [3, с. 177]:

- індекс має значення нижче 1 000 — незначна концентрація ринку,
- індекс має значення від 1 000 до 1 800 — середня концентрація ринку,
- індекс має значення вище 1 800 — висока концентрація ринку.

В таблиці 1 показано рейтинг найкрупніших страхових компаній за активами у 2018 році і їх питому вагу.

Таблиця 1 - ТОП-20 страхових компаній України за активами

№	Назва компанії	Активи	Питома вага,
---	----------------	--------	--------------

		тис. грн	%
1	УНІКА	3 374 471	10,08
2	Граве Україна Страхування життя	2 861 448	8,55
3	МетЛайф	2 631 122	7,86
4	СК «ТАС»	2 580 653	7,71
5	Креміль	2 486 852	7,43
6	ПЗУ Україна	2 201 809	6,58
7	АХА Страхування	1 932 701	5,73
8	ІНГО Україна	1 843 095	5,51
9	Альянс	1 636 914	4,89
10	Страхова група «ТАС»	1 606 303	4,83
11	Арсенал Страхування	1 604 575	4,79
12	УНІКА Життя	1 189 332	3,55
13	НІКА	1 150 439	3,44
14	Інгосстрах	1 074 392	3,23
15	Українська страхова група	1 001 213	2,99
16	Універсальна	908 168	2,71
17	АСКА	894 010	2,67
18	АСКО-Медсервіс	841 274	2,51
19	Княжа Вієна Іншуранс Груп	831 324	2,48
20	ПЗУ Україна страхування життя	819 687	2,45
Усього		33469832	100

Джерело: Розраховано автором на основі даних [1]

Розрахуємо індекс Герфіндаля — Гіршмана для визначення концентрації страхового бізнесу на фінансовому ринку.

$$\begin{aligned}
 HHI &= 10,08^2 + 8,55^2 + 7,86^2 + 7,71^2 + 7,43^2 + 6,58^2 + 5,73^2 + \\
 &+ 5,51^2 + 4,89^2 + 4,83^2 + 4,79^2 + 3,55^2 + 3,44^2 + 3,23^2 + 2,99^2 + \\
 &+ 2,71^2 + 2,67^2 + 2,51^2 + 2,48^2 + 2,45^2 = 604,76
 \end{aligned}$$

Проаналізувавши результат, можна побачити, що концентрація страхового бізнесу на фінансовому ринку у 2018 році є незначною. Даний ринок є повністю конкурентним.

До факторів, які впливають на конкурентну поведінку страхових компаній на ринку можна віднести [4, с. 95]:

- підняття конкурентоспроможності страхових продуктів,
- покращення фінансового стану страхових компаній,
- підвищення ефективності діяльності зі збуту та супроводу страхових продуктів,

- підвищення ефективності операційної, інвестиційної діяльності,
- підвищення ефективності управління та соціальної ефективності,
- створення іміджу страхових компаній.

Висновок. Концентрація страхового бізнесу на фінансовому ринку є незначною. Даний ринок є конкурентоспроможним. Тому, доцільно буде розвивати його. Конкуренція на ринку страхування сприятиме формуванню ефективного конкурентного середовища як механізму, що у короткостроковій перспективі сприятиме економічному підйому України, а в довгостроковому – стане вагомим чинником створення і функціонування соціально-орієнтованої ринкової економіки.

Література:

1. ТОП-25 страхових компаній за активами, резервами, капіталом. *Finbalance*. URL: [<http://finbalance.com.ua/news/top-25-strakhovikh-kompaniy-za-aktivami-rezervami-kapitalom>]. (Дата звернення – 01.10.2019).
2. Баглюк Ю. Б. Страховий ринок України: капіталізація й конкуренція. *Фінанси України*. № 4. 2012. С. 67-75
3. Кравчук Г.В. Оптимізація внутрішніх резервів страхової компанії для оцінки рівня її конкурентоспроможності/ Г.В Кравчук// Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2016. – №1. – С.174
4. Білецький Н.А. Фактори конкурентоспроможності страхової компанії. URL: [<http://libfor.com/index.php?newsid=3174>]. (Дата звернення – 02.10.2019).

ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН ТА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

*Миколюк В.А, Палига А.В., Філінська Ю.Л.
студенти факультету економіки і управління
Хмельницький національний університет
м. Хмельницький, Україна*

Актуальність дослідження. Фінансовий стан підприємства визначається розміщенням і використанням його коштів. Він характеризується забезпеченістю власними обіговими коштами, станом нормованих запасів товарно-матеріальних цінностей, станом та динамікою дебіторської і кредиторської заборгованості, оборотністю коштів, платоспроможністю та іншими підсумками фінансово-господарської діяльності підприємства, які дозволяють дати оцінку досягнутим фінансовим результатам, зробити висновки про рівень фінансово-економічного стану та про наявність нереалізованих внутрішньогосподарських резервів.

В сучасних умовах господарювання важливу роль відіграє вміння управляти активами підприємства. Від ефективності такого управління залежить розвиток виробництва, отримання максимального прибутку і підвищення конкурентоспроможності підприємства. Все це зумовлює актуальність дослідження політики управління активами, її впливу на оптимізацію прибутку та підвищує роль такого аналізу в економічному процесі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню актуальних проблем формування і використання активів підприємства знайшли відображення в наукових працях таких авторів, як Бланк І.А., Бойчик І.М., Горячева К.С., Єрмошенко М.М., Ілляшенко С.М., Мамонтова Н.А., Мойсеєнко І.П., Орлов О. О., Плехова Ю.О., Поддєрьогін А. М., Рясних Є.Г., Савицька О.В., Туріло А.М., Хрущ Н.А., Череп А.В., Школьник І.О. та ін.

Мета дослідження полягає в проведенні аналізу впливу політика управління активами підприємства на фінансовий стан та фінансові результати.

Виклад основного матеріалу. Активи – це ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому [1]. Активи підприємства поділяються на необоротні і оборотні.

Характеристики активів підприємства як об'єкта управління, які комплексно відображають суть даної категорії, подано на рисунку 1.

Рисунок 1 - Характеристики активів підприємства як об'єкта управління

Джерело: складено на основі [2]

Для виживання в ринковому середовищі кожне підприємство зобов'язане забезпечувати ефективне використання і прискорення оборотності активів, підтримувати на достатньому рівні свою платоспроможність і ліквідність балансу.

Брак того чи іншого виду активів - завжди певні ризики для компанії, які вона повинна страхувати за рахунок формування резервів.

Ефективно розміщені фінансові ресурси підприємства є найважливішим симптомом його фінансового стану, передумовою досягнення високих кінцевих результатів його господарської діяльності в цілому. Ефективні форми управління фінансовими ресурсами дозволяють підприємству отримувати додатковий прибуток. Основною метою управління фінансовими ресурсами на

підприємстві є їх оптимізація, тобто процес вибору найкращих форм їхньої організації на підприємстві з урахуванням умов і особливостей здійснення його господарської діяльності.

До одного з основних завдань, що стоять перед підприємством, відноситься вибір політики управління активами з метою підвищення ефективності їх використання. Політика комплексного оперативного управління активами, що полягає:

- у виборі оптимального рівня і раціональної структури активів з урахуванням специфіки діяльності підприємства;
- визначенні величини і структури джерел фінансування активів.

Розрізняють три типи політики комплексного оперативного управління активами: агресивну, консервативну і помірковану.

Використовуючи дані Держстату здійснимо загальний аналіз балансу підприємств України в 2014-2018 роках (таблиця 2).

Таблиця 2 - Динаміка показників балансу підприємств України в 2014-2018 роках, млрд.грн.

Показники	Роки					Абсол. відхил., (+,-) 2018/ 2014 р.р.	Темп приросту, % 2018/ 2014 р.р.
	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.		
Показники балансу підприємств							
Необоротні активи	3027708,0	3960148,9	4212813,1	4303282,8	4584315,6	1556607,6	51,4
Оборотні активи	3028941,8	4108602,7	5772816,5	5650817,4	6285066,6	3256124,8	107,5
Власний капітал	1810179,6	2288741,4	2445803,7	2714711,6	2708576,9	898397,3	49,6
Довгострокові зобов'язання	1311419,3	1668158,0	1696870,6	604695,0	603801,4	-707617,9	-54,0
Поточні зобов'язання	2936220,2	4114903,2	5846688,7	5769539,0	6408553,7	3472333,5	118,3
Валюта балансу	6060319,8	8073783,4	9991791,2	9961779,1	10878050,6	4817730,8	79,5

Джерело: складено на основі [3]

Головним індикатором оцінки фінансового стану будь-якого суб'єкта господарювання є показники його фінансової стійкості. Фінансову стійкість підприємства слід розглядати комплексно, з урахуванням різних аспектів фінансово-господарської діяльності цього суб'єкта господарювання. Фінансова

стійкість суб'єктів господарювання визначається сукупністю показників, що відображають наявність, розміщення і використання ресурсів підприємства, його реальні й потенційні фінансові можливості. Вона безпосередньо впливає на ефективність підприємницької діяльності господарюючого суб'єкта.

У структурі балансу підприємств необоротні активи в 2016-2018 роках становлять 42-43% , оборотні – 58-57%, тоді яку 2014-2015 їх співвідношення було майже 50%:50%.. Це свідчить про те, що підприємства України останнім часом розширюють обсяги своєї діяльності, а підвищення частки оборотних активів при ефективному їхньому використанні приводить до прискорення оборотності сукупних активів підприємства і покращення фінансового стану.

Таблиця 2 - Динаміка чистого прибутку (збитку) підприємств України в 2010-2018 роках

Роки	Чистий прибуток (збиток), млн. грн	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат, млн. грн	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат, млн. грн
2010	13906,1	57,3	155198	42,7	141292
2011	67797,9	63,5	208896	36,5	141098
2012	35067,3	63	210608	37	175540
2013	-22839,7	65	179260	35	202099
2014	-590066,9	65,5	202705	34,5	792771
2015	-373516	73,3	352980	26,7	726496
2016	29705	73	396745	27	367040
2017	168752,8	72,4	515461	27,6	346708
2018	288305,5	73,9	584358	26,1	296053

Джерело: складено на основі [3]

Така політика управління активами дозволила сформувати ресурс підприємств, який забезпечив починаючи з 2016 року отримання позитивного фінансового результату їх діяльності – отримання прибутку та збільшення частки прибуткових підприємств України до 73,9% (таблиця 2).

Висновки. В сучасних умовах господарювання активи стають ключовим об'єктом стратегічного управління підприємством. Від правильного їх визнання та розробки і реалізації політики управління активами значною мірою залежить

ефективність управління ними. Ефективна політика управління активами дає підприємству велику кількість переваг, робить його фінансову діяльність стабільною, забезпечує високу конкурентоспроможність на ринку у довгостроковому періоді.

Список літератури

1. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ: [прийнято Міністерством фінансів України 07.02.2013 № 73] // Законодавство України: база даних. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

2. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент / І. О. Бланк. – [2-е вид. перероб. і доп.]. – К.: Ніка-Центр, 2006. – 653 с.

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

УДК 657

Економічні науки

ОБЛІК ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Мокляк К. Є.,

*студентка факультету ННІ економіки
оподаткування та митної справи*

Мазіна О. І.,

*к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку
Національного університету
Державної фіскальної служби України
м. Ірпінь, Україна*

На сьогоднішній день, коли в світі прогресує розвиток ринкової економіки, кожне підприємство повинно діяти у взаємодії з іншими суб'єктами господарювання. Досить частим явленням є те, що підприємству бракує власних коштів для ефективного функціонування. Саме тому виникає гостра потреба залучити додаткові кошти, що в подальшому утворює зобов'язання, які в свою чергу не

погіршують фінансовий стан підприємства, а їх розмір та динаміка свідчить про рівень взаємозв'язків з іншими суб'єктами підприємницької діяльності.

Зобов'язання є важливим фактором впливу на фінансовий стан підприємства, зокрема, на його ліквідність, платоспроможність, кредитоспроможність та фінансову стійкість. Поточні зобов'язання з огляду на динамічний характер потребують ефективного управління грошовими потоками, контролю за фактичним станом розрахунків особливо під час фінансової кризи. Прийняття управлінських рішень здійснюється на підставі інформації про поточні зобов'язання, що формується у системі бухгалтерського обліку. У зв'язку з цим, виникає необхідність вдосконалення теоретичних і методичних аспектів визнання, класифікації, документування, оцінки та відображення поточних зобов'язань у системі бухгалтерського обліку, а також методики аналізу поточних зобов'язань та дієвих механізмів уникнення ризиків [1, с.238 – 241; 3, с.69-75].

Ряд відомих науковців присвятили велику кількість праць, для дослідження питання структури, поняття та методики обліку зобов'язань. Зокрема, слід відзначити праці Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, В.Ф. Палія, І.А., Дж. Фостера, В. О. Шевчука, О.М. Чабанюк та інших.

Різні автори по – різному трактують визначення зобов'язань, але при цьому не змінюється її суть. Існування значної кількості підходів до визначення сутності поточних зобов'язань свідчить про їх важливість для будь-якого підприємства. Узагальнюючи визначення вчених, можна стверджувати, що поточні зобов'язання – зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу. Такі зобов'язання включають короткострокові кредити банків, поточну кредиторську заборгованість, поточні забезпечення та інші поточні зобов'язання [4].

На сьогодні вітчизняна нормативно-правова база напрацювала цілий ряд нормативних документів з питань регулювання та методичного забезпечення обліку поточних зобов'язань підприємств, однак, в той же час, існує і цілий ряд проблемних моментів, які ускладнюють практичну організацію і здійснення обліку поточних зобов'язань суб'єктів господарювання. Саме тому ці проблеми

потребують пошуку шляхів їх вирішення для вдосконалення облікового процесу та аналізу поточних зобов'язань підприємств [2, с.175 – 177].

Тесленко Т.І. запропоновано методику аналізу поточних зобов'язань, яка полягає у вивченні структури поточних зобов'язань, їх оборотності, визначенні ступеня платоспроможності та ліквідності підприємства, які розраховують на основі даних фінансової звітності, а також у здійсненні розрахунку граничної суми поточних зобов'язань під впливом таких чинників як доходи, витрати діяльності, оборотні активи підприємства. Це буде здійснено з метою встановлення платоспроможності підприємства та запобігання його банкрутству [5, с.21].

Суттєвими напрацюваннями розвинених економік стосовно управління погашенням поточних зобов'язань є система заохочень і знижок та впровадження системи внутрішнього контролю.

Важливим і дієвим механізмом у процесі розрахунків з постачальниками і підрядниками є система заохочень у вигляді знижок. Суть цієї системи полягає в тому, що у разі, якщо погашення поточної дебіторської заборгованості (або кредиторської) здійснюється у коротші терміни ніж це передбачено, то підприємство отримує право на суттєву знижку суми боргу. Саме такий підхід допомагає вирішити проблему вилучення коштів з обороту, а також сприяє вчасній сплаті заборгованості.

Задля поліпшення обліку поточних зобов'язань слід також налагоджувати систему внутрішнього контролю на підприємстві. Діяльність системи внутрішнього контролю покликана створити такі засоби, які убезпечать підприємство від втрат, пов'язаних з поточними зобов'язаннями. Основними засобами внутрішнього контролю є формування бюджетів із встановлення термінів погашення та центрів відповідальності. що допоможе раціоналізувати процес відстеження поточних зобов'язань та уникнути прострочення заборгованості.

Отже, удосконалення функціонуючої системи обліку поточних зобов'язань, можливе у напрямі наближення до міжнародної практики, що включає в себе систему заохочень і знижок та впровадження системи внутрішнього контролю.

Література:

1. Ганусич В.О. Вдосконалення обліку поточних зобов'язань. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. 2015. №1 (45).
2. Подоля А.В. Облік поточних зобов'язань підприємства: сучасний стан та напрямки удосконалення. Молодий вчений. Серія: Економічні науки. 2014. №5 (08).
3. Акименко О.Ю. Рациональна організація обліку як основа забезпечення ефективного управління підприємством. Вісник Чернігівського державного технологічного університету: Серія “Економічні науки” науковий збірник. Чернігів. держ. технол. ун-т. Чернігів: ЧДТУ, 2013. №3 (68).
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання», затверджене наказом Міністерства фінансів України 31.01.2000 №85/4306, зі змінами та доповненнями від 08.02.2014
5. Тесленко Т.І. Облік і аналіз поточних зобов'язань: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)». Київ, 2011.

Економічні науки

АНТИБІОТИК-ВБИВЦЯ — ЕКОНОМІЧНА СКЛАДОВА

О.В. Мороз,
магістр, студентка
кафедри аграрного менеджменту,
Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця, Україна

Постановка проблеми. Резистентність до антибіотиків в Україні та світі— масштабна проблема, з якою варто розпочинати боротися комплексно та якомога швидше. Вводити новітні засоби, які сприятимуть досягненню найкращих результатів у відновленні здоров'я суспільства та забезпеченням якісною та безпечною продукцією. Що нестиме позитивний вплив на економічну ситуацію зокрема.

Формулювання цілей статті. Метою є привертання уваги до питань здорового харчування, як основного елементу розвитку суспільства за умов нестабільної економічної ситуації в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стан здоров'я населення критичний. Це на пряму пов'язано з продуктами харчування, які ми споживаємо. Сучасні та інноваційні технології у сфері здорового харчування вимагають перегляду застарілих технологій у сільському господарстві.

Зокрема, гостро постало питання резистентності до антибіотиків в цілому, та при лікуванні специфічних захворювань. За даними прогнозистів, негативні наслідки почнуть яскраво проявлятися вже з 2030 року і призведуть до критичного рівня смертності від захворювань, які не піддаватимуться лікуванню антибіотиками.

Якщо звернутися до історії, з часів винайдення пеніциліну у 1946 р., вже з 1960-х років, антибіотики почали активно використовуватись у тваринництві, зокрема у лікуванні корів. Станом на 2010р. у США у тваринництві та птахівництві використовують більше 70% від загального об'єму антибіотиків. Загальна цифра по світу на 2015 р., становить 67%.

До 2006 року антибіотики використовувались у тваринництві та птахівництві зокрема, як стимулятор росту та для профілактики захворювань. На щастя з того періоду це заборонено у країнах ЄС та на жаль не в Україні.

Вже в цьому році ПАТ Володимир-Волинська птахофабрика зареєструвала петицію на сайті Адміністрації Президента України, що стосується заборони використання антибіотиків у сільському господарстві. Вони своїм прикладом доводять, що вирощування здорової їжі є абсолютно можливим, при дотриманні певних норм та технологій вирощування без використання антибіотиків. Наскільки довго нам доведеться чекати, щоб все ж закон був не лише прийнятий, але також належним чином введений в дію, нікому на разі це не відомо. Хоча варто сподіватися на краще.

Пропоную все ж таки розглянути економічну складову цього питання. Ще при винайденні пеніциліну, було озвучене попередження, що надмірне та нецільове використання антибіотиків призведе до звикання бактерій, та як

наслідок резистентність. То чому ж сучасна наука не працює у сфері винайдення аналогів, або замісних препаратів. Відповідь, насправді, очевидна—це низько прибутковий бізнес. Краще вкласти кошти у розробку препаратів від раку та серцево-судинних захворювань, за які люди заплатять сотні тисяч доларів, ані ж за ліки, які вартують, в кращому випадку, 1000\$. Антибіотики є настільки поширеними у сільському господарстві через свою низьку вартість. У свою чергу, інші, більш безпечні засоби є не дозволені в Україні. Також зміни у технологіях виробництва, вплинуть на ціну кінцевого продукту, що теж являється несприятливим фактором для не стабільної української економіки. Хоча досвід Данії заперечує цей факт, посилаючись на їхні стабільні продажі м'яса та першість на ринку як еко-продукту. А ще, це може бути не вигідно самим виробникам, особливо монополістам, які утримують надто велику частину ринку, тому швидкий перехід може бути обтяжливим та не прибутковим для них.

Інша сторона ситуації: навіть, якщо закон буде прийнято та впроваджено, піднімається питання контролю відповідальності виробників та малих фермерських господарств—регулювання роботи яких, викликає теж чимало запитань. Тому окрім свідомого виробництва та відповідальності перед споживачем, які покладено на власників-виробників, також має бути введена адміністративна відповідальність. Окрім цього, важливо контролювати обіг антибіотиків в Україні та впроваджувати альтернативні лікарські засоби.

Замість висновку. Те, що можуть впровадити виробники м'яса, птиці та рибної продукції. Перший крок—це вакцинація, як попередження розвитку захворювань на ранніх етапах виробництва. Наступний фактор, якого потрібно дотримуватися постійно, є поліпшення гігієни на різних етапах виробничого процесу. Підвищення якості умов утримання, подальшої переробки та зберігання за всіма гігієнічними нормами.

Один із елементів—біологічна безпека, тобто створення оптимальних умов життєдіяльності, що виключають шкідливий вплив біологічних патогенних агентів.

Вплив на розробку нових засобів-агентів, для безпечного використання у сільському господарстві. Як один із варіантів—це віруси-бактеріофаги, що адаптовані до паразитування на бактеріях, які спричиняють їх розчинення. Вони є альтернативою антибіотиків та інших препаратів, іноді перевищують їх за ефективністю, не викликаючи побічних реакцій.

Вкладаючи кошти у нові препарати, можна змінити хід історії в ері антибіотиків та врятувати майбутні покоління від непоправної шкоди, яку ми можемо нанести будучи байдужими.

Література:

1. Доклінічні дослідження лікарських засобів / О.В. Стефанов, Н.В.Літвінова, М.А. Філоненко-Патрушева [та ін.] //--К.: Авіпенна, 2001. – 528с.
2. Лікувально-профілактичні препарати бактеріофагів / Є.Воробей, О.Воронкова, О.Сірокваша, А.Вінніков.// Вісник Львівського університету. Серія біологічна.—2014.—Вип. 64.—с. 52-66
3. bbc.com/Ukrainian/health/2015/12/151208_farmers_antibiotics_vc.
4. Landlord/news/antybiotyky-v-silskomu-hospodarstvi-mozhut-pryzvesty-do-10-mln-smertei-shchoroku-uzhe-u-2050-mu-fao/
5. Milkua.info/uk/post/zareestrovano-peticiu-proti-antibiotikiv-v-tvarinictvi

Література у транслітерації / References

1. Preclinical studies of medicinal products / OV. Stefanov, NV Litvinova, MA Filonenko-Patrushev [and others] // - K .: Avipenna, 2001. - 528p.
2. Therapeutic and prophylactic preparations of bacteriophages / E. Vorobey, O. Voronkova, O. Sirokvash, A. Vinnikov. // Visnyk of Lviv National University. The series is biological. — 2014. — Issue. 64.—s. 52-66
3. bbc.com/Ukrainian/health/2015/12/151208_farmers_antibiotics_vc.
4. Landlord/news/antybiotyky-v-silskomu-hospodarstvi-mozhut-pryzvesty-do-10-mln-smertei-shchoroku-uzhe-u-2050-mu-fao/
5. Milkua.info/uk/post/zareestrovano-peticiu-proti-antibiotikiv-v-tvarinictvi

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Наумов А. А.

*студент Вищого навчального закладу
«Університет імені Альфреда Нобеля»*

м. Дніпро Україна

У сучасних умовах розвитку економіки антикризове управління підприємством – процес, який повинен бути запущений постійно, а не тільки в момент, коли кризис почався і стрімко розвивається. Попередити його початок набагато простіше і легше, ніж складно виходити з нього, паралельно вирішуючи масу проблем, що накопичилися. Першочергове завдання в антикризовому управлінні – постійний моніторинг тих параметрів підприємства, які формують так зване «кризовий поле». Відхилення цих параметрів від встановлених значень може свідчити про кризовий розвиток підприємства.

Зазначені зміни зовнішніх умов функціонування підприємств обумовлюють необхідність переходу від традиційних методів і форм управління організаційним розвитком до сучасних універсальних, які здатні забезпечити безперервний розвиток господарюючого суб'єкту.

Необхідно зазначити, що організаційний розвиток підприємства побудований на принципах антикризового управління – це по-перше, динамічно-консолідований процес, спрямований на оптимізацію та удосконалення діяльності організації за рахунок доцільного використання трудових, виробничих, соціальних, матеріальних, фінансових ресурсів, по-друге, інноваційний процес, що забезпечує постійне оновлення структури та її стабільне всебічне функціонування з урахуванням вимог часу.

Для організаційного розвитку в умовах кризових ситуацій підприємствам необхідно здійснювати модельовання етапів розвитку господарюючих суб'єктів. З метою вирішення зазначеного питання, у ході дослідження на основі

класичної схеми розвитку компанії за Л. Грейнером, було запропоновано послідовні етапи оцінки ситуації та подальшої діяльності підприємства з урахуванням результатів моніторингу зовнішніх подій, важливих для підприємства, економічних даних про стан справ в економіці країни, в галузі; аналізу інформації про конкурентів, аналізу внутрішньої кредитної політики і аудиту фінансового стану підприємства; контролю ризиків компанії; оцінки поточного стану компанії і прогнозу стану на майбутнє (рис. 1).

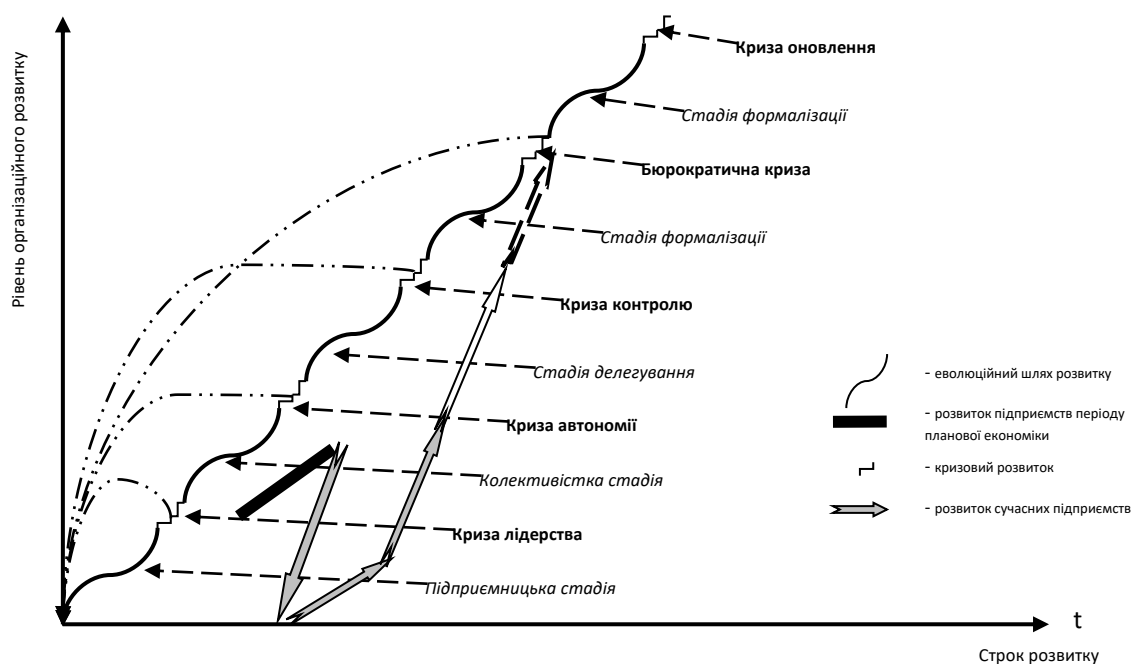

Рис. 1. Етапи розвитку підприємств в різні економічні періоди

При цьому слід зазначити, що у моделі заміна одного етапу іншим завжди супроводжується вирішенням накопичених проблем, переходом через кризовий корпоративної культури та організаційного механізму.

Більшість підприємств характеризуються прямим управлінням, позбавлені творчого (підприємницького) етапу і функціонують неефективно.

Таким чином, підприємствам необхідно впроваджувати в практику комплекс заходів, заснованих на творчому підході та спрямованих на удосконалювання можливостей організації в вирішенні її внутрішніх проблем і забезпеченні високого рівня адаптації до зміни зовнішніх умов.

Література:

1. Мельник С. Г. Теоретико – методологічні аспекти організаційного розвитку вітчизняних підприємств / С. Г. Мельник // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 6, Т. 2. – С. 46 – 51.

2. Синенко О. І., Чубукова О. Ю. Корпоративне управління як інструмент формалізації стадій організаційного розвитку господарських товариств / О. І.Синенко, О. Ю. Чубукова / Новий формат стратегії і тактики соціально-економічного розвитку України: людина, громада, держава. [Монографія] – К.: Видавничий дім «Корпорація», 2005. – С. 178 – 191.

Економічні нвуки

ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ ІНОЗЕМНИХ БАНКІВСЬКИХ ГРУП НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Нечет О.О.,

студент економічного факультету

Університет митної справи та фінансів

Банківська система України в період експансії іноземного капіталу зазнала істотних змін, що призвело до суттєвого зростання банківських активів, в тому числі нарощення кредитних портфелів, капіталу та зобов'язань, в тому числі депозитів, а також спаді, викликаному порушенням фінансової сталості світової економічної системи. Серед основних факторів, що сприяли значній активізації діяльності банків з іноземним капіталом в Україні, можна виділити такі: позитивні структурні зрушення у вітчизняній економіці; високі темпи інфляції; активне зростання попиту на банківські послуги з боку населення; розширення зовнішньоекономічних зв'язків українських підприємств; можливість отримання високих прибутків [1].

У міжнародній практиці вважається, що іноземний банк — це банк, 50 % і більше капіталу якого належить прямим іноземним інвесторам. Вплив іноземного капіталу на національну банківську систему неоднозначний, тому виділяють як позитивні, так і негативні сторони такої присутності [2].

В Україні законодавчо визначено, що банк з іноземним капіталом - банк, у якому частка капіталу, що належить хоча б одному іноземному інвестору, становить не менше 10 відсотків [3].

Діяльність банків іноземних банківських груп на території України має як позитивні так і негативні наслідки.

Варто відзначити, що специфічні загрози для національної економіки можуть становити пов'язані в межах групи компаній капітали, зокрема банківські групи. Під час розширення активів та обсягів діяльності банківської групи виникають загрози неконтрольованих фінансових ризиків і зловживань, а також під час згорання діяльності групи існує ймовірність банкрутства інших членів банківської групи та поширення ланцюгової реакції на всю банківську систему України. Можна сказати, що діяльність на території України іноземних банківських груп, частина з яких є глобальними системоутворюючими фінансовими інститутами, несе додаткові загрози національній банківській системі. Водночас механізм їх регулювання з боку регулятора є більш прогресивним, у порівнянні з вітчизняними нормами консолідованого нагляду [4].

Позитивний ефект від надходження іноземного банківського капіталу виправданий в умовах сформованої національної банківської системи з міцною власною ресурсною базою. Поряд з тим, присутність банків іноземних банківських груп у банківській системі України має відповідати інтересам розвитку національної фінансової системи, сприяти залученню іноземних інвестицій та розширювати ресурсну базу. Якщо приплив іноземного банківського капіталу належним чином регулюється та контролюється, структура банківської системи оптимізується, банки отримують більше стимулів для виходу на міжнародні ринки, стає ефективнішим трансмісійний механізм грошово-кредитної політики, а відсоткова ставка знижується. Залучення іноземного капіталу сприятиме зменшенню корупції, легалізації заробітної плати та відповідному збільшенню соціальних відрахувань, підвищенню стандартів гарантування вкладів. Водночас слід зважати на низку фінансових ризиків, пов'язаних зі швидким зростанням частки іноземного банківського капіталу, що може призвести до втрати суверенітету у

сфері грошово-кредитної політики, можливого посилення нестабільності, несподіваних коливань ліквідності банків, імовірного відтоку фінансових ресурсів [5].

Діяльність іноземних банків у період економічного зростання сприяла підвищенню капіталізації банківської системи України, нарощуванню темпів кредитування, розширенню асортименту, поліпшенню якості банківських послуг. Основні конкурентні переваги групи цих банків над іншими вітчизняними банківськими установами полягають у високому рівні зовнішньої підтримки, а саме можливості швидкого доступу до необхідних ресурсів материнських груп. Водночас іноземні банки не виправдали очікувань щодо зниження відсоткових ставок, підвищення прибутковості, оскільки діяли передусім у власних комерційних інтересах, спрямованих на отримання достатнього чистого процентного доходу, кредитну експансію, оптимізацію оподаткування. Зростання частки іноземного капіталу підвищує ризик залежного розвитку [6].

Таким чином, на даний час відсутня єдина думка щодо впливу іноземного капіталу в банківській системі країни. Більшість дослідників вказують на позитивні та негативні аспекти присутності іноземних банківських груп на банківську систему України. Однак, позитивні фактори впливу значно переважають негативні.

Література:

1. Дзюблюк О., Владимир О. Іноземний капітал у банківській системі України: вплив на розвиток валютного ринку та діяльність банків // *Вісник НБУ*. 2014. № 5. С. 26-33.

2. Марценюк-Розарьонова О.В., Кошульнікова О.О. Аналіз тенденцій функціонування іноземних банків на національному ринку банківських послуг України // *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 21. С. 114-117.

3. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення 21.10.2019).

4. Національний банк удосконалив порядок ідентифікації та визнання банківських груп // URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/bankivske-ta-finansove-pravo/nacbank-udoskonaliiv-poryadok-identifikaciyi-ta-viznannya-bankivskih-grup.html>.

5. Гірченко Т.Д., Стороженко О.О., Шейко О.П. Аналіз сучасного стану та перспективи розвитку банків іноземних банківських груп в Україні // *Гроші, фінанси, кредит*. 2017. Випуск 16. С. 670-675.

6. Шевцова М.Ю., Солодовник Ю.О. Ринок банківських послуг: динаміка розвитку та сегментації // URL: <http://www.vestnikdnu.com.ua/archive/201152/149155.pdf>.

УДК 338

Економічні науки

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Ніколайчук О.В.

студентка факультету

програмної інженерії та бізнесу

Національний аерокосмічний

університет імені М.Є. Жуковського «ХАІ»

м. Харків, Україна

Інтеграція економіки України у європейський простір вимагає динамічного і збалансованого розвитку всіх її секторів, насамперед транспорту та транспортної інфраструктури. Транспорт є однією з найважливіших інфраструктурних галузей матеріального виробництва, яка забезпечує виробничі і невиробничі потреби народного господарства та населення в усіх видах перевезень. Транспортна система є однією з базових галузей економіки, стабільне функціонування якої забезпечує необхідні умови обороноздатності, національної безпеки, цілісності держави, підвищення рівня життя населення.

Транспортна система України представлена залізничним, автомобільним, морським, річковим, авіаційним, муніципальним і трубопровідним видами транспорту, дорожнім і шляховим господарством, кожен з яких має свою специфіку.

Залізничний транспорт України є провідною галуззю в дорожньо-транспортному комплексі країни, який забезпечує 82% вантажних і майже 50% пасажирських перевезень, здійснюваних всіма видами транспорту. За обсягами вантажних

перевезень залізниці України займають четверте місце на Євразійському континенті, поступаючись лише залізницям Китаю, Росії та Індії. Вантажонапруженість українських залізниць в 3-5 разів перевищує відповідний показник розвинених європейських країн.

Автомобільний транспорт за рахунок високої мобільності, великої різноманітності транспортних засобів за вантажопідйомністю, грузоємкістю, призначенням, конструктивним і економічними характеристиками має велике значення для перевезення на короткі відстані.

Водний транспортний комплекс є складовою частиною транспортної і виробничої інфраструктури держави. Від ефективності функціонування портів, рівня їх технологічного та технічного оснащення, відповідності системи управління та розвитку інфраструктури сучасним міжнародним вимогам залежить конкурентоспроможність вітчизняного транспортного комплексу на світовому ринку.

Повітряний транспорт забезпечує зв'язок та комунікацію між найвіддаленішими країнами і регіонами світу, він стимулює зростання зовнішньоекономічного співробітництва, сприяє міжнародній торгівлі, створює робочі місця, заохочує і полегшує міжнародний туризм. [1]

В сучасних умовах розвитку національної економіки до основних проблем державного управління розвитку транспортної галузі України можна віднести:

- наявність територіальних і структурних диспропорцій в розвитку транспортної інфраструктури;
- недостатній рівень доступності транспортних послуг для населення, мобільності трудових ресурсів;
- недостатня якість транспортних послуг;
- низький рівень експорту транспортних послуг, у тому числі використання транзитного потенціалу;
- недостатній рівень транспортної безпеки;
- посилення негативного впливу транспорту на екологію;
- недостатній рівень конкурентоспроможності вітчизняних компаній і всієї транспортної системи України в цілому на світовому ринку транспортних послуг. [2]

У зв'язку з цим актуальним та необхідним є розробка та реалізація ефективної стратегії розвитку транспортної галузі країни. Важливим аспектом в ефективності транспортної галузі України є техніко-технологічна сумісність з європейською транспортною системою, тому необхідно розробити нормативно-правовий механізм, який би сприяв втіленню техніко-технічних вимог, які базуються на відповідних нормативах ЄС.

Транспортна система потребує модернізації рухомого складу, розгалуження автомобільних та залізничних мереж, усунення диспропорцій національної мережі у напрямках міжнародних транспортних коридорів та усунення перепон і бар'єрів на шляху руху транснаціональних вантажних потоків, відновлення судноплавства національним морським та річковим флотом, оновлення та зміцнення парку повітряного флоту, у тому числі за рахунок залучення літаків вітчизняного виробництва, розширення нормативно-договірної бази та географічної структури перевезень.

Література:

1. Розвиток транспорту з метою відновлення і зростання української економіки : наукова доповідь / за ред. д-ра екон. наук О.І. Никифорук ; НАН України, ДУ "Ін-т екон. та прогнозув. НАН України". – К., 2018. – 200 с.

2. Боровицька Л.О. Проблеми та сучасний стан транспортної системи України. [Електронний ресурс] / Л.О. Боровицька, А.В. Круць / Регіональна економіка / Економічні науки // Publishing house Education and Science. Режим доступу://http://www.rusnauka.com/16_ADEN_2010/Economics/68206.doc.htm>

ОСНОВНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Новицька Н.О.

студентка спеціальності облік і оподаткування

Волошина-Сідей В.В.

викладач кафедри фінансів та обліку

Миколаївський національний

університет імені В. О. Сухомлинського

м. Миколаїв, Україна

Значна частина досліджень і публікацій присвячена забезпеченню прийняття управлінських рішень достовірною інформацією на основі даних бухгалтерського обліку. Питання впровадження та функціонування управлінського обліку розглядали С.Ф. Голов, Л.М. Кіндрацька, Л.В. Нападовська, В.В. Сопко. Серед зарубіжних авторів доцільно виділити праці Х.Р. Андерсона, Д.С. Колдуела, Ч.Т. Хонгрена, Р. Гаррісона.

Запровадження системи управлінського обліку є непростим процесом, який вимагає обміркованих та взаємопов'язаних дій керівників та спеціалістів підприємства, згуртованих навколо спільної мети. Після запровадження такої системи необхідна координація та коригування її функціонування, що зумовлює потребу у володінні методологічними засадами управлінського обліку.

Різноманіття підприємств, визначених формами власності, економічними, юридичними, техніко-технологічними та іншими чинниками, а також компетентність керівників і їх потреба в тій або іншій управлінській інформації, обумовлюють різноманітність конкретних форм організації управлінського обліку. Управлінський облік є основним засобом забезпечення планування, власне управління і контролю на підприємстві [1].

У порівнянні з малими підприємствами, мікропідприємства не можуть забезпечити навіть половину спектра поставлених завдань. Так, вони не можуть сприяти процесам демонополізації економіки, стимулювати розвиток економічної

конкуренції, регулювати попит, пропозицію і ціни на товари. Мікропідприємства здебільшого забезпечують додаткові робочі місця, стимулюють підвищення ділової активності населення, сприяють розвитку людського капіталу.

Малий бізнес має багато конкурентних переваг: мобільність, оперативність, здатність до швидкого реагування, дрібносерійне виробництво і вузька спеціалізація, що дає можливість підвищувати ефективність виробництва. Також малий бізнес має й недоліки, серед них: обмеженість фінансових ресурсів, вузьке коло постачальників, локальність ресурсів та збутових ринків, висока вразливість щодо інфляції, податкового тиску, тиску з боку органів влади, нестабільність доходів і як наслідок – плинність спеціалістів.

Більшість малих підприємств ведуть бухгалтерський облік лише для формування показників фінансової та податкової звітності. Форма бухгалтерського обліку обирається залежно від розміру підприємства, сфери діяльності, галузі, технології, яка включає окремі елементи управлінського обліку. Визначення цих елементів залежить від мети збору управлінської інформації. Для прийняття ефективних рішень необхідна детальна інформація про доходи і витрати за господарськими операціями, розмір податків і платежів. Необхідно дослідити організаційну та виробничу структури, їх взаємозв'язок та оцінити вплив зовнішніх і внутрішніх чинників, розробити систему планування для обґрунтування прийняття управлінських рішень [2].

Слід зазначити, що об'єктами обліку як для фінансового, так і для управлінського є ті ж самі економічні процеси: постачання, виробництво, реалізація.

На кожному малому підприємстві наявні прогнозований розрахунок витрат, доходів, очікуваного прибутку, вибір постачальників і покупців, формування цін. Здебільшого малий бізнес повністю бере на себе ризик підприємництва, самостійно або за допомогою бухгалтера здійснює фінансові операції, податкові платежі, облік, постачання і збут. Важливим методологічним питанням організації управлінського обліку є визначення його місця в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Управлінський облік в системі рахунків здійснюють за двома підходами:

1) автономний підхід передбачає виділення 2-х автономних систем рахунків

відповідно до цілей фінансового та управлінського обліку, а зв'язок між ними здійснюється за допомогою парних контрольних рахунків одного й того самого найменування, що носять назву рахунків-екранів або від ображаючих рахунків, фінансовий результат визначається, як у фінансовому, так і управлінському обліку, причому результат управлінського обліку може визначатися за виробами, групами виробів, центрами відповідальності і спрямований для виявлення економічно обґрунтованого результату з точки зору підприємства.;

2) інтегрований підхід до побудови плану рахунків полягає в тому, що рахунки фінансового та управлінського обліку кореспондують в межах єдиної системи рахунків [4].

Існування двох підходів до побудови плану рахунків призвело до застосування трьох систем обліку витрат і доходів:

а) загальної - використовують підприємства малого бізнесу сфери послуг, торгівлі, побутового обслуговування, промислового виробництва без калькулювання собівартості продукції. Вона ґрунтується на періодичному обліку запасів, роздільному обліку витрат за елементами (рахунки класу 8) та доходів за їх видами (рахунки класу 7), визначенням фінансового результату на спеціальному зведеному рахунку (рахунок 79).;

б) інтегрованої - застосовують великі підприємства. При цій системі у єдиному плані рахунків передбачають рахунки обліку витрат, які кореспондують з рахунками фінансового обліку і на яких ведеться аналітичний облік витрат у розрізі окремих їх груп, центрів виникнення, видів продукції і т. ін. у відповідності з потребами управління витратами, контролю, калькулювання собівартості, визначення рентабельності окремих видів продукції і т. ін. Аналогічну систему обліку застосовують великі комерційні підприємства в Україні;

в) переплетеної (змішаної) - передбачає окреме ведення рахунків фінансового та управлінського обліку, які не кореспондують між собою. При цьому на рахунках фінансового обліку відображають витрати за елементами, доходи за їх видами, розрахунки з дебіторами і кредиторами, визначають загальний фінансовий результат [3].

Обмеженість фінансових і трудових ресурсів ставить перед розробниками таких систем певні труднощі, що пов'язані з поєднанням, у першу чергу, оперативності, простоти та доступності сформованої інформації з урахуванням специфіки малого бізнесу.

У взаємодії управлінського і фінансового обліку найбільш прийнятним є використання інтегрованої системи управлінського обліку чи її елементів на основі бухгалтерських проведення і реєстрів господарських операцій з формуванням поточних показників оцінювання результатів діяльності [5].

Для організації ефективного управлінського обліку необхідне врахуванням галузевих та індивідуальних особливостей конкретної компанії. При цьому відсутність практичного досвіду, теоретичної та законодавчої нормативної бази щодо його ведення призводять до незадовільного його функціонування як системи.

Система управлінського обліку є унікальною для кожної компанії, принципи організації і методи функціонування якої є комерційною таємницею.

Невирішені питання практичного впровадження і функціонування систем управлінського обліку викликають неефективне і нераціональне використання фінансових, інтелектуальних, організаційних, інформаційних ресурсів підприємств, неадекватні витрати на уніфікацію бізнес-процесів, на автоматизацію управління (придбання засобів обчислювальної техніки та програмного забезпечення). При цьому збільшення витрат призводить до зростання собі вартості продукції і зниження її конкурентоспроможності, що підриває саму ідею впровадження систем управлінського обліку у вітчизняних підприємствах.

Джерела:

1. Карпенко О. В. Управлінський облік : навч. посіб. / О. В. Карпенко. – Київ : Центр учб. літ. , 2012. – 296 с.
2. Кротикова Е. В. Методологические различия бухгалтерского, налогового и управленческого учета [Электронный ресурс] / Е. В. Кротикова, Т. Н. Трунина. – Режим доступа : http://gaap.ru/articles/metodologicheskie_razlichiya_bukh.
3. Крушельницька О.В. Удосконалення управління витратами підприємства / О.В.Крушельницька. – Вісник ЖДТУ. – 2012. – №1(51).. – С.123-127

4. Матвійчук М. З. Формування системи управлінського обліку на підприємстві / М. З. Матвійчук // Сталий розвиток економіки. – 2013. – № 5. – С. 235–241.

5. Чупріна Л. В. Управлінський облік в сучасному менеджменті підприємства / Л. В. Чупріна // Вісник НТУ «ХПІ». – 2014. – № 34 (1077). – С. 154–158.

УДК339

Економічні науки

ВПЛИВ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК

*Нодь З.С.,
студентка економічного факультету
Чернівецький національний
університет імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

Вступ. Сучасна світова економіка характеризується таким явищем як глобалізація. На сьогоднішній день всі країни світу зазнають впливу глобалізаційних процесів, руху капіталу, робочої сили та технологій між країнами.

Постановка проблеми. Достатньо багато вчених досліджували це питання який саме вплив здійснює процес глобалізації на економіки національних країн. Адже головним фактором, який наразі найбільше впливає на світову економіку та політику, є глобалізація. Вона за своїм змістом є не тільки економічним явищем, а і суспільно-психологічним, що має двоїстий характер, який проявляється як у нових можливостях для країн, так і у небезпеці для їх економік. Адже поглиблюється нерівномірність розвитку окремих регіонів світу, посилюється вплив декількох держав на хід світового економічного розвитку.

Мета. Основним завданням моєї роботи є дослідити як впливає процес глобалізації на розвиток національних економік, в залежності від рівня їх розвитку.

Виклад основного матеріалу. Термін «глобалізація» повністю ще не визначено, незважаючи на його широке використання в іноземній літературі. Вся

складність визначення полягає у тому, що це значення є багатовекторним, оскільки воно стосується різних рівнів і сфер економічного, політичного та соціально-культурного життя. Термін «глобалізація» походить від французького «global», тобто планетарний, всеосяжний та означає всеохоплюючий процес трансформації світового співтовариства у відкриту цілісну систему інформаційно-технологічних, фінансово-економічних, суспільно-політичних, соціально-культурних взаємозв'язків і взаємозалежностей [1, с. 126]. Тобто глобалізація охоплює всі галузі суспільного життя, включаючи економіку, політику, культуру, екологію та безпеку; впливає на виробництво товарів і послуг, використання технологій, інвестицій, робочої сили та сприяє розробці нових соціальних, технологічних та інвестиційних проектів. Саме перетворення людства на єдину структурно-функціональну систему фахівці [2, с. 28-35] характеризують як процес глобалізації.

Вплив глобалізації на функціонування національної економіки характеризується швидкими темпами розвитку інтеграційних процесів, від яких залежить система національного господарства. Роль та місце національних економік, що функціонують всередині глобального економічного середовища, можна розглядати у двох розбіжних напрямках: перший означає розвиток і розширення господарських економічних зв'язків, в основу яких лягає інтернаціоналізація національних економік та формування єдиного економічного простору; а другий – незалежність національних економік. Дослідження доводять, що процес глобалізації не однаково впливає на розвиток національних економік держав, які мають різний рівень економічного потенціалу. Так економіки, що мають високий рівень життя зміцнюють свої позиції у міжнародному поділі праці, спростили доступ до ресурсів планети, і це дає можливість розширювати ринки збуту товарів та послуг. Але в додаток до цього, країни колишнього СРСР, зіткнулися з перешкодою на шляху швидкого економічного зростання. Тобто на заваді стали такі процеси як інфляція та різноманітні кризові зрушення. Як наслідок, торгові можливості таких економік суттєво зменшилися і це призвело до втрати ними ринків збуту товарів і послуг. Тобто ринок країн з слабшою економікою не витримує конкуренції поряд із більш розвинутими державами. Процеси, які є позитивними для функціонування національного господарства

високорозвинених країн в умовах глобалізації, можуть негативно впливати на економіку країн, що розвиваються. Позитивний вплив проявляється у зростанні обсягів зовнішньої торгівлі, експансія національного капіталу на закордонні ринки. Глобалізація дає можливість для національного капіталу промислово розвинених країн розширити сфери своєї діяльності за рахунок інших країн і підвищити ефективність його використання. Також надає доступ до ринків ресурсів, це дає змогу для ТНК отримати доступ до більш дешевих та більш дефіцитних ресурсів. Існує позитивний вплив і для менш розвинутих країн. Для них це проявляється у зростанні збуту товарів національних підприємств (переважно сировинні ресурси та напівфабрикати), однак це дає змогу в результаті спеціалізації збільшити доходи місцевих підприємств. Також, відбувається залучення інвестицій та залучення економік таких країн до новітніх технологій.

Висновок. Позитивне значення глобалізації важко переоцінити: множаться можливості людства, більш повно враховуються всі сторони його життєдіяльності, створюються умови для гармонізації та стабілізації. Глобалізація світової економіки створює серйозну основу для вирішення загальних проблем людства. Разом із перевагами глобалізація приносить національним економікам деякі проблеми. Найважливіша з яких пов'язана із питанням, хто виграє від глобалізації. Адже більшість переваг отримують багаті країни. Глобалізація, викликана ринковими силами, не може сама забезпечити справедливість та усунення нерівномірності розвитку країн. Тому вона вимагає великої відповідальності як від національних урядів так і від міжнародних інститутів щодо уникнення негативних наслідків.

Література:

1. Арсеєнко А. Г. Глобалізація: основний зміст та соціально-економічні й політичні наслідки напередодні 21 ст. [Електронний ресурс] / А. Г. Арсеєнко. – Режим доступу: <http://politonomia.org.ua/page/hlobalizatsiiaosnovnyi-zmist-ta-sotsialno-ekonomichni-i-politychni-naslidky-naperedodni-21-st691.html>. – 2005.

2. Бердар М. Вплив глобалізації на інноваційно-інвестиційний розвиток підприємництва [Текст] / М. Бердар // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2012. – С. 28 – 32.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Окаянченко А.О.

магістр 2 курсу економічного факультету

Київський національний

університет імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

В умовах високої конкуренції та мінливості навколишнього середовища підприємствам для того, щоб зберегти і зміцнити свої позиції на ринку, необхідно вміти прогнозувати зміни, відслідковувати світові тенденції, впроваджувати нові технології і удосконалювати пропоновані товари і послуги для задоволення поточних і перспективних потреб. При цьому величезне значення для підприємства має людський капітал, оскільки саме співробітники визначають успіх його діяльності. Грамотна оцінка діяльності працівника і відповідна існуюча їй винагорода сприяють збільшенню бажання працювати далі, що, в свою чергу, розвиває виробництво, стабілізує високий прибуток фірми, вирішує її важливі завдання, що сприяє досягненню поставлених цілей підприємства.

Один із засновників наукової організації праці А.К. Гаст образно представляв робоче місце як подобу фабрики і стверджував, що «ми приходимо до надзвичайно демократичної організації, коли на кожного робітника, навіть на кожного чорнороба, ми дивимося як на відомого директора, що має справу з певним підприємством» [1]. Таким чином, всі процеси взаємодії на робочому місці можуть бути представлені як процеси перетворення речовини, енергії та інформації.

Реальні прояви всіх умов праці спочатку відбуваються на робочому місці. Робоче місце є первинним елементом виробничої системи, що забезпечує здійснення технологічного процесу і соціальних функцій трудової активності працівника [2].

Для кількісного аналізу умов праці на робочому місці в дослідженні розглянуті умови праці та статус, а також кількісний критерій престижності

робочого місця, що відображає ергономічні характеристики робочого місця і індивідуальні можливості особистості. Гедоністична теорія заробітної плати дозволяє узагальнити численні дослідження таких зарубіжних і російських авторів, як Ф. Тейлор, Г. Леман, Б.Ф. Ломов, З.М. Золина, Ю.С. Перевошиков, В.Ф. Овчинников, В.В. Орефков, єдиними критеріями корисності робочого місця для послуг праці.

Нами розглядається якість (корисність) праці працівника як оцінка якості послуг праці з точки зору інтересів роботодавця, а також корисність робочого місця для послуг праці з подальшим відображенням в оплаті праці з точки зору працівників підприємства. Якість (корисність) праці працівників кількісно визначається коефіцієнтом корисності праці як інтегральним показником всіх критеріїв корисності робочого місця для послуг праці.

Залежно від цілей дослідження можуть бути обрані і класифіковані якісні та кількісні критерії оцінки для розрахунку коефіцієнтів якості (корисності) праці на підприємстві.

Нами обрано такі критерії якості (корисності) робочого місця для послуг праці:

- психофізіологічні чинники (можуть бути кількісно виражені інтегральним показником коефіцієнта фізичної напруженості і коефіцієнта складності праці);
- санітарно-гігієнічні умови праці (виражаються кількісно через коефіцієнт умов ризику травматизму, профзахворювань і відповідальності);
- чинники, що формують статус робочого місця (ризик травматизму, ризик збереження робочого місця, забрудненість робочого місця, непривабливий вигляд обладнання, розташування робочого місця, затишок і комфорт на робочому місці, умови для відпочинку і особистих гігієнічних потреб, умови для харчування і зміни одягу, соціальний клімат;
- кількісно виражаються коефіцієнтом статусу робочого місця).

Загальна оцінка якості (корисності) праці кількісно визначається коефіцієнтом корисності праці як інтегральним показником всіх критеріїв корисності робочого місця для послуг праці:

$$K_n = K_{fn} * K_{cl} * K_y * K_c \quad (1)$$

де K_n – коефіцієнт корисності праці працівників;
 K_{fn} – коефіцієнт фізичної напруженості праці;
 K_{cl} – коефіцієнт складності праці;
 K_y – коефіцієнт умов ризику травматизму, профзахворювань і відповідальності;
 K_c – коефіцієнт статусу робочого місця [2].

Отриманий коефіцієнт корисності праці показує працівникові при наймі та укладанні контракту на роботу величину його частки в загальній ставці заробітної плати, яку встановлює роботодавець всьому персоналу працівників для розподілу загального підприємницького доходу підприємства. Працівник, вибираючи робоче місце, вважає себе корисним для подолання зазначених умов праці та укладає контракт з роботодавцем на оплату своїх послуг праці при даних умовах праці на робочому місці.

Таким чином, для об'єктивної оцінки якості (корисності) праці всі тонкощі відмінностей робочого місця і компенсаційні виплати необхідно визначати по кожному робочому місцю і погоджувати персонально з кожним працівником із зазначенням у паспорті робочого місця і в контракті. Це є неодмінною умовою принципу «взаємна корисність роботодавця і працівника».

Ціна (вартість) праці працівників - це ставка заробітної плати, ціна послуг праці за одиницю відданого живого праці. Кількісно ставку заробітної плати можна виразити наступною формулою:

$$C_m = \frac{\Phi OT}{\sum_{i=1}^n K_{Pi} * t_i} \quad (2)$$

де C_T - ціна (вартість) праці працівників, ставка заробітної плати;
 ΦOT - дохід роботодавця, спрямований на витрати, пов'язані з винагородою за виконану роботу працівником, грн.;

K_{Pi} - коефіцієнт корисності праці працівників, узагальнена кількісна характеристика фізичної напруженості праці, складності праці, умов праці та робочого місця, трудо-годин;

$i = 1, 2, 3, \dots, n$ - кількість робочих місць в даному підрозділі роботодавця, що має самостійний підприємницький дохід;

t_i - час роботи працівника на 1-му робочому місці, годинник.

Ставка заробітної плати може бути розділена на кілька складових частин в залежності від вимог виробничого менеджменту. Це додаткова, компенсаційна і заохочувальна ставка заробітної плати. При цьому необхідно враховувати динаміку зміни рівня продуктивності праці та рівня заробітної плати працівників [2].

Таким чином, виконане дослідження спрямоване на розробку рекомендацій, застосовуваних при розробці методів оцінки рівня організації робочого місця; адаптації методики мікроелементного аналізу трудових процесів до умов конкретного виробництва; оцінці витрат праці робітника на робочому місці; підборі персоналу робочих на конкретні робочі місця; організації оплати праці основних виробничих робітників.

Література:

1. Козак К. Б. Дослідження проблем управління персоналом на сучасних підприємствах / К. Б. Козак // Теоретичні та практичні аспекти менеджменту. – 2014. – № 4. – С. 52-54.

2. Глобальна економіка XXI століття: людський вимір [Текст] : монографія / [Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, А. М. Колот, Я. М. Столярчук, А. В. Кудинова, Є. Г. Панченко] ; за заг. ред. Д. Г. Лук'яненка, А. М. Поручника; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2008. - 421 с.

ANALYSIS OF LABOR MIGRATION IN UKRAINE

Pavlyshyna K.I.

student of international trade and law faculty

Kyiv National University of Trade and Economics

Kyiv, Ukraine

Labor migration is the movement of a person for the purpose of temporary employment accompanied by the crossing of a state border.

According to the State Statistics Service of Ukraine, over the last 5 years there has been a migration increase in Ukraine - during this time more people came to our country than left. At the same time, according to the UN, Ukraine is among the ten countries with the highest number of emigrants, and this number has increased in recent years.

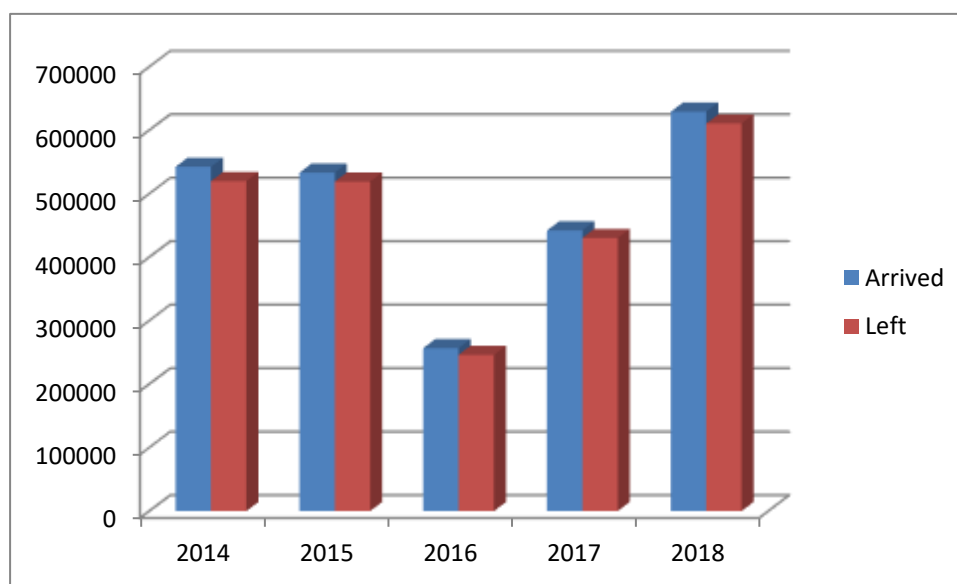

Figure 1. Migration movement in Ukraine over the last 5 years [4]

According to official data of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, there are more than 300 thousand illegal immigrants in Poland, Italy - from 200 to 500 thousand, the Czech Republic - 200 thousand, Portugal - 180 thousand, Spain - 100 thousand, in Turkey - 35 thousand. According to MFA estimates, more than 2 million Ukrainians work abroad illegally [1]. In Russia, about 100,000 Ukrainian citizens are officially employed (based on licences of the Federal Migration Service of the

Russian Federation), and the total number of Ukrainians working in this country is estimated at 1 million. The Verkhovna Rada Commissioner for Human Rights estimates that up to 7 million citizens have gone abroad to work, which is about one-tenth of all migrant workers in the world.

Studies show that mostly people aged 20 to 40 leave Ukraine, 65% of migrants are men, 35% are women. The main centers of gravity of Ukrainian migrants are the Russian Federation (43%), Poland (14%), Italy (13%), the Czech Republic (13%), Spain (5%), Hungary (2%) and Portugal (2%). At the same time, external labor migration has a positive effect on the development of the labor market in Ukraine. According to the calculations, given the impossibility of employment abroad, the unemployment rate in Ukraine would be 1.5 times higher than the actual one. Also a positive feature is that those who work abroad transfer money to Ukraine. According to the State Statistics Service, the amount of money transfers in 2015 amounted to \$ 8.5 billion. USA. Every year, the number of emigrants increases. This is influenced by many factors such as unemployment, wage cuts, employer disproportion and hiring. The increase in migration is also affected by the military conflict in the territory of Ukraine, where the population is in deep economic crisis. There are many more reasons for labor migration.

The main reasons for emigration [2]:

1. Difficult economic situation (insecurity at work, poverty, low real wages and instability of political and economic situation).
2. Lack of prospects for the use of their creative and intellectual abilities.
3. There is a significant imbalance between the volume and structure of youth labor demand and the volume and structure of its supply. A large proportion of young people who do not withstand competition with older generations are pushed into the unregulated labor market. Therefore, young people are in a much worse position with regard to social protection against unemployment than other representatives, and many of them are forced to go abroad.

Labor migration, unemployment are a natural process of market relations. However, Ukraine has become one of the major donors in the labor market for

Western Europe, while the labor market in the country needs practical specialists in almost all sectors of the economy.

As a rule, labor migration abroad has negative consequences for Ukraine, namely:

1. Slower pace of development of scientific and technological progress in connection with the numerous intellectual emigration of Ukrainian scientists abroad;
2. Common cases of abuse and fraud by citizens through private employment agencies;
3. Increasing political and economic accusations against our country in connection with the increase in illegal migration of Ukrainian workers;
4. Employment in low-paid, hard work with harmful working conditions, discrimination and exploitation by local employers.

Migration can also have positive effects on different areas of economy:

1. Improvement of qualification, development of new technologies, professions, system of organization labor migrants production/
2. Income to the state of foreign currency and investment in the economy through the establishment of joint ventures with foreign founders.
3. The unemployment rate is decreasing in the labor market

Most often, the motivation for emigration is to get better living conditions (64% of those who would like to leave Ukraine permanently), the desire to provide a better future for children (34% in general and 21% of those who do not have children under 16), the absence in Ukraine of a decent work (23%) and the desire to get a better education (12%) [3].

Migration exchange is an integral part of the globalization process, and further, the scale of external migration will increase, more people will live outside their country of origin, and will repeatedly change their country of residence. Changing priorities for potential migrants, including the reorientation of a large part of them from Russia to European countries, is not coincidental and will be of a lasting nature. In the long run, Poland is also likely to lose its importance as the main center of gravity for Ukrainian migrants - the difficult situation on the labor markets of virtually all developed countries will inevitably prompt them to simplify the employment procedures for foreigners.

Sources:

1. Koritskaya, AE, and VF Savchenko. "Problems of external labor migration and ways to solve it." (2018).
2. Libanova, EM "External Labor Migrations of Ukrainians: Scales, Causes, Consequences." Demography and the Social Economy 2 (2018): 11-26.
3. Khomitsky, DV "THE IMPACT OF MIGRATION PROCESSES ON THE ECONOMY OF UKRAINE." Prospective Ways to Develop Scientific Thought (Part I): Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, Kyiv, January 27-28, 2018. – Kiev: ICSD, 2018. – 68 p. (2017): 25.
4. State Statistics Service of Ukraine // [Electronic resource]. -URL: www.ukrstat.gov.ua.

УДК 657

Економічні науки

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ, ЩО
ЗДІЙСНЮЄ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Павлова Т.О.,

*студент факультету управління
Університет митної справи та фінансів
м. Дніпро, Україна*

Актуальність теми. Не дивлячись на те, яку форму діяльності буде обирати суб'єкт господарювання перед виходом на зовнішній ринок, то для будь-якої успішної справи потрібна організація. Дуже важливою і ключовою є роль саме організації бухгалтерського обліку на підприємстві, яке здійснює чи планує здійснювати зовнішньоекономічну діяльність.

Зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД) є однією з форм економічних відносин України з іноземними державами. Одна з форм здійснення ЗЕД – зовнішня торгівля. Вона відіграє велику роль у розвитку економіки України, а також у насиченні споживчого ринку товарами гарної якості та просування товарів вітчизняних виробників на зовнішній ринок.

На сьогодні, з урахуванням вимог міжнародних стандартів і самостійності організації при проведенні ЗЕД важливим є вдосконалення облікових процесів по різновидах цієї діяльності.

Методика бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності має певні особливості, без яких не можна буде отримати достовірну інформацію про підприємницьку діяльність.

Головні завдання організації бухгалтерського обліку ЗЕД:

- знання і неухильне дотримання нормативно-правових документів, що регулюють бухгалтерський облік операцій ЗЕД;

- ведення синтетичного та аналітичного обліку товарів;

- здійснення обліку операцій ЗЕД в іноземній валюті, перерахунок проводиться на дату здійснення операції і звітну дату з відображенням курсової різниці;

- складання звітності і подання її в установленні терміни та формування облікової інформації для прийняття управлінських рішень.

Організація є засобом, за допомогою якого керівництво об'єднує матеріальні, трудові, інформаційні, технологічні та людські ресурси для досягнення поставлених цілей. Для організації бухгалтерського обліку українські підприємства використовують план рахунків та інструкцію до нього, також інші нормативно-правові акти з питань регулювання обліку ЗЕД [1].

Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» на сьогодні існує 4 самостійні форми організації бухгалтерського обліку:

- введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером;

- користування послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємець;

- ведення обліку на договірних засадах централізованою бухгалтерією або аудиторською фірмою;

- самостійне ведення обліку власником або керівником підприємства [2].

На нашу думку, суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності необхідним та доцільним є введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби залежно від обсягів та галузі діяльності. Ця форма організації обліку має найбільше переваг та забезпечить, перш за все, оперативність в сфері прийняття рішень. Бухгалтер, який працює на підприємстві за трудовим договором:

- знає специфіку діяльності підприємства та особливості організації процесу виробництва, надання послуг тощо;

- зацікавлений в результатах діяльності, тому сумлінно ставиться до своєї роботи, стимулює пошук найоптимальніших підходів до організації та ведення обліку;

- здійснює контроль за зовнішньоекономічними операціями, що відбувається на підприємстві, та забезпечує дотримання податкового, митного, валютного законодавства як національного, так і міжнародного.

Отже, в ході дослідження обґрунтовано складові організації бухгалтерського обліку з урахуванням особливостей операцій зовнішньоекономічної діяльності і тим самим визначено вплив зовнішньоекономічної діяльності на організацію бухгалтерського обліку на підприємстві.

Література:

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність», від 16.04.1991 №959-ХІІ із змінами і доповненнями. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=959-12>.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», від 16.11.2018 № 996-ХІV із змінами і доповненнями. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

ОСОБЛИВОСТІ КАЗНАЧЕЙСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Панчук Галина, Панчук Віктор-Богдан

студенти IV курсу

спеціальності «Фінанси»

Науковий керівник Русін В.М.

к.е.н. доцент

В умовах структурних змін, які відбуваються в економіці України, одним із пріоритетних постає питання раціонального функціонування такої системи виконання місцевих бюджетів, яка забезпечила б обґрунтоване та доцільне використання фінансових ресурсів країни. З місцевих бюджетів здійснюються видатки на утримання органів місцевого самоврядування, загальноосвітніх, медичних та культурних закладів, що перебувають у віданні відповідних рад. Складна структура місцевих бюджетів, необхідність раціонального і ощадливого витрачання бюджетних коштів, а також потреба встановлення раціонального взаємозв'язку між Державним та місцевими бюджетами і зумовила необхідність запровадження казначейського обслуговування місцевих бюджетів. Ефективна робота органів Казначейства України в напрямку обслуговування місцевих бюджетів за доходами і видатками має забезпечити прозорість у розподілі бюджетних ресурсів, а також удосконалити систему контролю за бюджетними процесами, належним виконанням нормативно-правових актів у всіх сферах бюджетної системи через систему функціонування Єдиного казначейського рахунку.

Казначейство України на нинішньому етапі розвитку бере за приклад досвід казначейських систем розвинутих країн світу, адаптує його до умов, які склалися в нашій країні, і таким чином намагається виконувати свої функції як найкраще. За основу розвитку береться французька модель функціонування казначейства. Вважається, що за теперішніх умов ця модель є найбільш

прийнятною для нашої країни і найкраще за своєю будовою підходить до умов, які склались нині в нашій країні. У Франції наразі функціонують казначейські управління у складі Міністерства фінансів, економіки і промисловості. Це досить яскраво нагадує нашу структуру Державної казначейської служби, яка перебуває у відомчому підпорядкуванні Міністерства фінансів України [1].

Основним завданням органів Держказначейства в процесі обслуговування місцевих бюджетів є сприяння виконанню бюджетної політики місцевого самоврядування та здійсненню ефективного управління коштами місцевих бюджетів. Це завдання має бути реалізоване через створення оптимальної системи оперативного управління місцевими фінансами і забезпечення своєчасних розрахунків за зобов'язаннями місцевих органів влади та розв'язання проблеми короткострокової незбалансованості місцевих бюджетів.

До позитивних нюансів казначейського обслуговування місцевих бюджетів необхідно віднести:

1. функціонування казначейської форми обслуговування бюджетів усіх рівнів, що призвело до певної модернізації методу перерахування коштів із рахунків бюджетів на рахунки розпорядників коштів;

2. розміщення бюджетних коштів на казначейських рахунках та акумуляція їх на єдиному казначейському, що дає змогу виконувати своєчасно видаткову частину бюджету;

3. концентрацію дохідної та видаткової частини бюджетів, що надає можливість володіти повною, достовірною та оперативною інформацією (у режимі реального часу з метою здійснення аналізу й прийняття управлінських рішень);

4. формування органами Державної казначейської служби достовірних звітів про виконання бюджетів усіх рівнів та зведеного бюджету України в цілому за результатами кожного звітного періоду [2].

Однією з найвагоміших переваг казначейської системи виконання місцевих бюджетів стало те, що вона не позбавляє місцеві органи влади прав, гарантованих їм конституцією та Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», а

навпаки створює незалежні умови для ефективного виконання покладених на них повноважень. Це відбувається завдяки посиленню контролю за витрачанням коштів місцевих бюджетів, отримує від органів Державної казначейської служби повної та оперативної інформації про фінансові операції з коштами місцевого бюджету і поліпшення управління бюджетними зобов'язаннями. При цьому органи місцевого самоврядування мають право приймати рішення у процесі виконання місцевого бюджету, а органи казначейства мають повноваження щодо забезпечення та контролю за реалізацією цих рішень з боку розпорядників бюджетних коштів місцевого бюджету [3].

Позитивними факторами казначейського обслуговування місцевих бюджетів за доходами є: отримання щоденної інформації про суми доходів, які надійшли до кожного місцевого бюджету; забезпечення належного рівня управління бюджетними коштами; скорочення терміну надходження коштів на рахунки місцевих бюджетів; безвідсоткове покриття тимчасових касових розривів при виконанні місцевих бюджетів за рахунок коштів Єдиного казначейського рахунку; можливість відслідковувати стан дохідних рахунків у режимі реального часу; застосування органами казначейства процедур попереднього та поточного контролю до розпорядників коштів місцевих бюджетів, що дозволяє уникати нецільового спрямування бюджетних коштів; дотримання єдиних вимог щодо ведення бухгалтерського обліку та складання звітності виконання бюджетів; концентрація бюджетних ресурсів в установах НБУ, що дозволяє уникнути ризику втрати бюджетних коштів; отримання додаткових коштів в результаті розміщення тимчасово вільних коштів на рахунках комерційних банків [4].

Основною передумовою підвищення ефективності управління коштами місцевих бюджетів стало запровадження повнофункціонального казначейського обслуговування місцевих бюджетів як за доходами, так і за видатками. Це прискорило розрахунки за коштами місцевих бюджетів, посилило контроль за витрачанням коштів. Можливість надання органами Державної казначейської служби безвідсоткових короткотермінових та середньострокових позичок

місцевим бюджетам за рахунок зобілізованих на єдиному казначейському рахунку фінансових ресурсів дозволило забезпечити покриття тимчасових касових розривів, що виникають під час виконання місцевих бюджетів. Виділення бюджетних асигнувань здійснюється з урахуванням зареєстрованих в обліку ДКСУ зобов'язань розпорядників та одержувачів бюджетних коштів, що посилює відповідальність головних розпорядників бюджетних коштів за неефективне управління бюджетними коштами.

Отже, Державна казначейська служба України посідає одне з провідних місць у структурі управління державними фінансами та державного контролю і, незважаючи на незначні прогалини у казначейському обслуговуванні місцевих бюджетів, шляхи вирішення цих проблем розробляються і впроваджуються вже сьогодні. А це дозволить забезпечити якісне обслуговування бюджетів на всіх рівнях. Функціонування казначейської системи дозволяє на підставі чітко визначених обсягів реальних потреб найбільш раціонально проводити оптимізацію бюджетних потоків, забезпечити безперервне фінансування всіх учасників бюджетних відносин, зробити процес виконання бюджету ефективнішим.

Література:

1. Деві К. Розвиток місцевих фінансів в Україні та інших державах – членах Ради Європи. Київ : «Крамар», 2018. С. 240
2. Габа І. Казначейське обслуговування місцевих бюджетів: переваги та недоліки. *Все про бухгалтерський облік*. 2017. №9. С.20-22.
3. Стоян В. Видатки місцевих бюджетів. Проблемні питання обслуговування. *Казна України*. 2016. №4. С. 24-27.
4. Лістрова С. Порядки обслуговування держбюджету за видатками та казначейське обслуговування місцевих бюджетів: основні зміни та новації. *Все про бухгалтерський облік*. 2018. №22. С.30-32.

